

PRIMORSKI DNEVNIK

Postrojna plačana v gotovini
Abb. ostale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 19 (9021)

TRST, sobota, 25. januarja 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

SEF BELE HIŠE PONOVO POUČILO MOŽNOST OBOROŽENEGA POSEGA NA BLIŽNJEM VZHODU

ZASKRBLJENOST OB PUSTOLOVSKIH IZJAVAH AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA GERALDA FORDA

Obrambni minister ZDA Schlesinger zagotovil Izraelu vso potrebno vojaško pomoč v primeru nove vojne z arabskimi državami - Tel Aviv utrjuje vojaške linije na Sinajskem polotoku

WASHINGTON, 24. — Ameriški predsednik Gerald Ford je imel televizijski intervju, ki je povzročil precejšnje vznemirjenje v svetu. Ford je ponovil znano stališče zunanjega ministra Kissingerja o možnosti oboroženega posega proti državam proizvajalkam petroleja. Poleg Forda je podobne izjave dal tudi obrambni minister Schlesinger, ki je med drugim potrdil odločno ameriško podporo Izraelu v morebitnem novem spopadu z arabskimi državami. K temu je treba še dodati, da je ameriška letalonosilka «Enterprise», ki je še vedno v Indijskem oceanu, zaplula proti severozahodu. Po izjavah glavnega obrambnega ministra obstaja «utemeljena» možnost, da pluje ladja proti Omanskemu morju. Vse to govori o ponovni izredno resni zaostitvi napetosti na Blaznjem vzhodu.

V televizijskem intervjuju je Ford med drugim dejal, da bo državni tajnik Kissinger kmalu spet odpotoval na Blaznji vzhod, predvidoma v prvem tednu februarja. V Washingtonu menijo, da bo to potovanje plodno, če pa ne bodo dosegli nobenega rezultata, je dejal ameriški predsednik, bo treba ponovno sklicati ženevsko konferenco. Ford je izjavil, da obstaja na področju Blaznjega vzhoda izredno resna nevarnost ponovnega vojaškega spopada in da zato neče komentirati izgovorov za uspeh nove misije državnega tajnika.

Kar zadeva možnost, da bi re-

Gerald Ford

šitev spora dosegli v Ženevi, je Ford dejal, da ni o tem prepričan. Na vprašanje ali bodo ZDA zagotovile Izraelu njegovo ozemeljsko celovitost, je Ford dejal, da Izrael neče takega jamstva. Če bo Izrael prejel gospodarsko in vojaško pomoč, ki mu je potrebna, si bo lahko uspešno zagotovil obstoj. Ameriški predsednik je dejal, da je telavivska vlada zahtevala dobavo novega vojaškega materiala, da pa še ni sklenil, če ga bodo ZDA dobavile ali ne.

Ford se je nato povrnil k izjavam državnega tajnika o možnosti oboroženega posega, da bi si zagotovili dobavo bliznjevzhodnega petroleja. Ameriško ljudstvo, je dejal, ima pravico vedeti, da ZDA ne bodo dovolile, da jim zategnejo zanko okoli vratu. Forda so nato vprašali, kakšna bi bila ta akcija z moralnega vidika, saj je petrolej arabski, ne pa ameriški. Ford je cinično odgovoril, da tak poseg morda ne bi bil pravičen, da pa so od vedno vojne nastajale, da bi si zagotovili nadzorstvo nad naravnimi bogastvi. Izrael je sicer upanje, da bo hotel odgovoriti na vprašanje, ali je res, da se tri ameriške divizije pripravljajo za vojaški poseg na nekem puščavskem področju.

Pustolovske izjave predsednika Forda je podkrepil obrambni minister James Schlesinger, ki je dejal, da bi ZDA lahko dobavile Izraelu vse vojaški material, ki bi ga potreboval v primeru pete vojne na Blaznjem vzhodu. Poudaril je, da se je ameriška vojna industrija močno okrepila in da se je proizvodnja bistveno povečala po pomankljivostih, ki so jih zabeležili za časa zadnje arabsko - izraelske vojne oktobra 1973. Schlesinger je izrazil mnenje, da nova vojna na Blaznjem vzhodu ne bi trajala več kot tri tedne. Izrael je tudi zaupanje, da bi ZDA uštele organizirali letalski most, s katerim bi dobavljale vojaški material Izraelu v primeru novega spopada.

Ameriški obrambni minister je tako doli olja na ogenj kar zadeva napetost na Blaznjem vzhodu in njegove izjave sovpadajo z vestmi, ki so jih objavili v Izraelu o pospešenem utrjevanju obrambne linije na Sinaju med Sueskim prekopom in gorskim prelazoma Mitlo in Gidijem.

V prihodnjih dneh bo egiptovski predsednik Sadat obiskal Francijo in razbor spoznanje o dobavi velike količine letal, tankov, rakot, helikopterjev in elektronskih naprav. Poleg tega je ameriška uprava prav včeraj sporočila, da je sklenila dobaviti Izraelu kakih dvesto raket tipa «Gizem».

ginske doklade. Po seji ožega odbora, kjer so bili zastopani predstavniki obeh strank, sta se delegaciji sindikatov in Confindustrie sestali na ločenih sejah na katerih sta načelnika poročala o zaključkih razprav na seji ožega odbora.

Pričakujejo, da bo prišlo v najkrajšem do ponovnega skupnega sestanka.

Novi ukrepi za varčevanje z naftnimi proizvodi

RIM, 24. — Na medministrskem sestanku, ki je bil včeraj pri predsedniku vlade Moru, so govorili o gospodarskih vprašanjih. Proučili so načrt posebnega tehničnega tajništva ministrstva za industrijo, ki predvideva gradnjo desetih jedrskih električnih central do leta 1985 za skupno vrednost 6.000 milijard lir; uveljavitev zakona za preureditev termičnih central ENEL, ki sedaj uporabljajo plinsko olje, na uporabo premoga in zemeljske

ga plina; preureditev hišnih ogrevalnih naprav, da se prihrani skupno od 20 do 30 odst. plinskega olja. Načrt predvideva tudi, da se za preprežbo za promet vsi zgodovinski deli mest, ki imajo več kot 100 tisoč prebivalcev.

Strokovnjaki ministrstva za industrijo menijo, da bo lahko Italija s temi ukrepi premostila «električno krizo» in občno zmanjšala porabo naftnih proizvodov. O teh ukrepih pa bo moral še sklepiti medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje.

Glede hitrosti vožnje avtomobilov na avtocestah pa nameravajo mejo hitrosti povišati od sedanjih 120 na 140 km na uro. Na ministrstvu za industrijo menijo, da sedanjo mejo hitrosti ni nihče spoštoval, da pa bodo vsako kršitev nove meje hitrosti najstrožje kaznovali s takojšnjim odvzemu voznškega dovoljenja. Vsi varčevalni ukrepi pri porabi naftnih proizvodov naj bi omogočili, da bi že v letošnjem letu prihranili 400 milijard lir in s tem vsaj delno izboljšali visok naftni primanjkljaj italijanske plačilne bilance.

MED PREISKAVO O FAŠISTIČNIH ATENTATIH NA ŽELEZNIŠKO PROGO FIRENCE - RIM

V Empoliju osumljeni skrajni desničar ubil dva policista in enega hudo ranil

Policija je prišla aretirat osumljenca in je med preiskavo našla pri njem mnogo orožja

AREZZO, 24. — Tukajšnja policija že nekaj časa preiskuje zadevo o atentatih na železniško progo Firenze - Rim. Včeraj in danes je policija aretirala že nekaj oseb, ki jih sumijo, da so zapletene v ta teroristična dejanja in ki pripadajo skrajno desničarskim organizacijam. Gre torej za fašistične teroriste, ki so v zadnjih časih na železniški progi Firenze - Rim položili nekaj peklenjskih strojev.

V okviru te preiskave sta bila danes ubita policijski narednik Leonardo Falco in deseter Giovanni Cernardo, deseter Arturo Rocca pa je bil hudo ranjen.

Policista sta bila ubita, ko sta prišla v stanovanje nekega Maria Tutija v Empoliju s sodnijskim nalogom, da ga aretirata in da preišče njegovo stanovanje v zvezi z bombnimi atentati na železniško progo Firenze - Rim.

Policije je prišla aretirati Maria Tutija v zvezi z atentatom, ki je bil

izvršen 6. januarja letos okrog 21.30 na progi Firenze - Rim blizu postaje Terontola pri Arezzu. Na progi je tedaj eksplodiral peklenjski stroj in odtrgal pol metra travnice. Atentat so odkrili šele drugi dan ob 10.30 dopoldne. Med tem časom je vozilo po progi najmanj 20 potniških vlakov in veliko število tovornjakov. Na srečo ni prišlo do nesreče.

Po zadnjih vesteh tiskovne agencije ANSA, je Mario Tuti, občinski uslužbenec v Empoliju, pri katerem so policisti našli precej orožja, ne nadomestil samokres in na mestu ubil dva policista, tretjega pa hudo ranil. Kriminalci je tako hitro napadel policiste, da se niso utegnili braniti. Takoj nato je zbežal iz stanovanja na bližnjo polje, nakar je odpeljal z avtom neznanom kam. Policija je takoj napravila cestne bloke proti Firencam in Pizi, ni pa še izsledila zločinca.

Na kraj zločina sta kmalu prišla prefekt in državni pravdnik iz Firenc. Notranji minister Gui pa je poslal v Empoli policijo domneva, da je središče fašističnih teroristov, načelnika protiterorističnega nadzornišva Emilia Santilla in mu naročil, naj prevzame preiskavo v svoje roke.

Dva Jugoslovana umrla na avtocesti pri S. Donà

SAN DONA' DI PIAVE, 24. — Pri hudi prometni nesreči na avtocesti Trst - Benetke sta nočjo umrla dva Jugoslovana, 25-letna Dragica Matias, oba iz Beograda. Peljala sta se v fiat 600 v smeri proti Trstu, ko je zaradi meglenosti v teme nemški avtobus trčil v njun avto s tako silo,

Zadnje izjave ameriškega predsednika Forda so povzročile dokajšnjo zaskrbljenost v vsem svetu. Ameriški predsednik je v bistvu ponovil pustolovske izjave državnega tajnika Kissingerja o možnosti oboroženega posega ameriške vojske proti državam proizvajalkam petroleja. Rekel je sicer, da bi do tega prišlo le v skrajnem primeru, če bi namreč pomanjkanje petroleja ogrozilo obstoj ZDA. Nič manj nevarne niso izjave obrambnega ministra Schlesingerja, ki je zagotovil Izraelu popolno podporo ZDA v primeru ponovnega spopada z arabskimi državami. Po njegovem mnenju peto vojno na Blaznjem vzhodu ne bi trajala več kot tri

tedne. Tudi on je govoril o možnosti posega za zagotovitev nadzorstva nad naftnimi polji.

V Alžirju se je začela konferenca držav OPEC, na kateri bodo morali izdelati skupno stališče za pogovore z industrializiranimi državami.

V Empoliju v Toskani sta bila včeraj ubita dva policista in eden hudo ranjen. Policisti so šli k nekemu Marlu Tutiju z nalogom preiskovalnega sodnika, da ga aretirajo in da napravijo v nje-

ga sta bila na mestu mrtva. Pri prometni nesreči je bilo ranjenih tudi pet potnikov avtobusa.

Misovska obstrukcija proti reformi RAI-TV tokrat bo težko uspela

RIM, 24. — Komaj je vlada predložila parlamentu nov zakonski odlok o reformi radia in televizije, že so misovci sporočili, da bodo proti njemu začeli s še ostrejšo obstrukcijo, kot so jo vodili proti prvemu zakonskemu odloku, ki ga parlament ni utegnil pravočasno odobriti. Izjavili so, da bodo že v

pristojnih komisijah vložili tisoč sprememb in da bodo v zbornici, ko bo zakonski odlok prišel v avlo, predložili nadaljnjih štiri tisoč sprememb. Misovci so prepričani, da bodo na ta način ponovno preprečili odobritev reforme RAI-TV.

O zakonskem odloku in o postopku razprave v komisijah in v avli poslanske zbornice so danes razpravljali predstavniki štirih strank leve sredine. Sestanka se je udeležil tudi minister za pošto in telekomunikacije Orlando. V razpravi so poudarili, da bodo demokratske sile v komisijah in v avli zbornice uveljavile svoje večinsko mnenje in pravočasno odobrile zakon, da bosta lahko radio in televizija začela delovati na osnovi izdelane reforme.

KOMENTAR «VJESNIKA» O KIRCHSCHLÄGERJEVIH IZJAVAH

Nobenega znamenja v Avstriji o izboljšanju odnosov s SFRJ

Kljub izjavam avstrijskega predsednika o želji po dobrih odnosih z Jugoslavijo negativnega odgovora na jugoslovansko noto ni mogoče spremeniti

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 24. — Današnji zagrebški «Vjesnik» komentira nedavno izjavo avstrijskega predsednika Kirchschlaggerja v Celovcu, v kateri je med drugim izrazil željo po dobrih odnosih z Jugoslavijo in dejal, da bi manjšina in večina v Avstriji morali najti skupno rešitev, s katero bi se uresničile pravice manjšine «Vjesnik» ugotavlja, da nikakršne izjave ne morejo spremeniti ocene, da je odgovor avstrijske vlade na jugoslovansko noto z dne 29. novembra in njegove stališče do izpolnitve njenih mednarodnih obveznosti negativno.

V Avstriji se, vsaj trenutno, ne morejo zapaziti nikakršni znaki pri-

pravljenosti in želja, da se odstrani ključna ovira v normalnem razvoju jugoslovanske - avstrijskih odnosov, kajti kancler Kreisky je istosodno sporočil, da je avstrijskemu tističnemu uradu naložil, naj pripravi popis prebivalstva «poslene vrste». Očitno je, da je dunajski razkorak med besedami in delom še vedno tako globok kot prej, in tako bo ostal, dokler se tam z delom ne dokaže nasprotno, zaključuje «Vjesnik».

B. B.

Priprave na 30. obletnico zmage nad fašizmom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 24. — Trideseta obletnica zmage nad fašizmom in osvoboditve Jugoslavije, ki bo pod poveljstvom predsednika republike Tita, mora po besedah predsednika zvezne konference SZDL Jugoslavije in predsednika odbora za proslavo Dušana Petrovića poteci v mobilizaciji vseh sil za uresničenje ustave in sklepov 10. kongresa ZKJ. To so predvsem naloge o nadaljnjem razvoju samoupravljanja, uresnitve njene vodilne vloge delavskega reda, krepitev bratstva in enotnosti. Na vse te naloge moramo gledati kot na bistveni smoter naše revolucije, je poudaril Dušan Petrović

in dodal, da so napor, ki se sedaj vlagajo za stabilizacijo gospodarstva, za varčevanje, za dolocitev razvojne politike, za racionalno investiranje in napredek proizvodnje konkretizacija revolucionarnih nalog, za katere se je Jugoslavija opredelila pred 30 leti.

V tem ima, po besedah Petrovića, posebno vlogo socialistična zveza kot najširša osnova samoupravljanja, kot organizirana fronta vseh socialističnih sil. Mislim, je ugotovil Dušan Petrović, da zgodovinski pomen obletnice zahteva, naj bo proslava prežeta z visoko idejno in vsebinsko usmerjenostjo ter s trajnimi vrednotami, ki jih je ustvarila osvobodilna borba. Težične proslave, je poudaril Petrović, mora biti v delovnih organizacijah, v solah, občinah, glavni nosilci pa morajo biti delovni ljudje, mladina in borci.

Ta velika obletnica mora poleg tega potekati v znamenju nadaljnje krepitev splošne ljudske obrambe in jugoslovanske ljudske armade. Po sklepu odbora za proslavo bo glavni del proslave obeležen s paradno oboroženih sil jugoslovanske ljudske armade 9. maja v Beogradu in v mobilizaciji vseh sil za uresničenje ustave in sklepov 10. kongresa ZKJ. To so predvsem naloge o nadaljnjem razvoju samoupravljanja, uresnitve njene vodilne vloge delavskega reda, krepitev bratstva in enotnosti. Na vse te naloge moramo gledati kot na bistveni smoter naše revolucije, je poudaril Dušan Petrović

Socialisti za reformo italijanske šole

MONTECATINI TERME (Pistoia) 24. — V tem toskanskem mestu je v teku srečanje, ki ga je priredila italijanska socialistična stranka — PSI v zvezi z vsedravnimi vprašanji šole. Na srečanju je že govoril socialistični poslanec Vittorio Lenoci, ki je član komisije za prosveto v poslanski zbornici. V svojem govoru je socialistični predstavnik poudaril potrebo, da socialistična stranka s tem srečanjem okrepi svoj politični in tehnični poseg pri reševanju vprašanj šole skupno z velikimi vprašanji na področju dela, zdravstva socialnega skrbstva ter pravosodja.

Na srečanju je govoril tudi socialistični predstavnik Tristano Codignola, ki pri PSI odgovarja za šolska vprašanja. Codignola je med drugim zahteval razširitev na vse območje države državnih otroških vrtcev, ki naj bi jih upravljeval obine. Nadalje je zahteval reformo drugostopne šole, ki naj bi bila enotna in ki naj bi nudila možnost za najrazličnejše usmeritve pri nadaljnjem študiju. Codignola je še omenil potrebo po reformi vseučiliških ustanov na podlagi zakona 612 ter o neizprosni izva'zanju ustave glede zasebnih šol ter revizije konkordata. Poudaril je nadeje, se potrebo, da se prizna šolskemu okolju status središča omejske organizacije in profesionalne specializacije na deželni ravni.

V svojem govoru je Tristano Codignola polemiziral z raznimi strankami. Med drugim je dejal, da so komunisti sicer podpirali socialistične predloge, čeprav z doležen nezaupanjem ter v določenih trenutkih pod vplivom maksimalističnih nazorov. Glavno kritiko pa je kljub temu usmeril proti KD, ki je ostala v bistvu, glede šolske reforme, na svojih prejšnjih stališčih. Nadalje je ostro kritiziral popuščanje nekaterih social - komunističnih občinskih odborov glede otroških vrtcev, ker so večkrat popustili glede teh vprašanj v zamejnosti za pridobitev drugih ugodnosti.

Na srečanju v Montecatiniu so navzduž tudi predstavniki ACLI. Govorili so tudi predstavniki raznih drugih sindikalnih organizacij. Dela srečanja se bodo zaključila prihodnjo nedeljo, pojutrnjem, z ustreznimi resolucijami.

Rastoča pozornost za vprašanje splava

RIM, 24. — Danes je bila pred ministrstvom za pravosodje manifestacija na kateri so pripadniki radikalne stranke ter gibanja za osvoboditev ženske (MLD) zahtevali osvoboditev Gianfranca Spadaccia in drugih oseb, ki so bili aretirani pred kakimi desetimi dnevi v zvezi z afero o splavu.

Polemika o splavu vzbujena v vsej Italiji vedno večje obzeme. Med drugimi je o njem spregovoril tudi poslanec Mammì (PRI), ki je predsednik posebne komisije, ki ji je poverjena naloga, da v tej zvezi predloži ustrezen osnutek zakona. Poslanec Mammì je izjavil: «Osnutek zakona, ki ga predlagamo, sloni na zamisli, da ne bi smatrali splava kot nekakšnega kontrapejstičnega sredstva. Zato bodo v osnutku zakona upoštevani tudi drugi predlogi, ki so bili predloženi senatu, med katerimi so tudi tisti, ki zadevajo uporabo kontrapejstičnih sredstev, ustanovitve posvetovalnic, spolne vzgoje v šoli itd.

Zelo verjetno, se bo italijanska zakonodaja držala smernic, ki so bile pred kratkim sprejete od francoskega parlamenta. Na francoski zakon se sklicuje baje tudi zakonski osnutek, ki ga nameravajo predložiti socialdemokratski poslanci. O vprašanju splava razpravljajo tudi v komisiji liberalne stranke, ki ji predseduje poslanec Malagodi.

Ciper in petrolej: rožljanje z orožjem

ATENE, 24. — V Grčiji je v teh dneh zelo napeto stanje. Oblasti sicer zanikajo, da so se odnosi s Turčijo poslabšali, toda ne morejo prikriti, da grške oborožene sile krepijo državno mejo na severu ob turški meji. Določena zaskrbljenost se je polastila prebivalstva, ki se je začelo oskrbovati po trgovinah z vsemi predmeti osnovne potrebe, posebno glede prehrane. Vlada poziva prebivalstvo naj bo mirno, toda vseeno pripravljen na kar se lahko zgodi.

Grška zaskrbljenost izvira iz zadnjih vestí, ki prihajajo iz Turčije, kjer je v teku pravačata mobilizacija, saj bo v kratkem prišlo do vojaškega vrhunjskega srečanja. Grke posebno vznemirja dejstvo, da Turki zahtevajo polovico Egejskega morja zase. Grki so se doslej otapali vsakršne razmetaje tega morja, ker njihova okolica segajo skoraj tja do turškega kopnega ozemlja. Tu se pojavlja vprašanje petrolejskih raziskav v Egejskem morju, ki pravzaprav predstavljajo bistveno vprašanje spora med Grčijo in Turčijo, čeprav se vsaj na videz zdi, da je osrednje jabolko spora vprašanje otok Ciper. Grki se bojijo, da bo prišlo do delitve otoka na grško in turško ozemlje in prav tako, da bo Egejsko morje razdeljeno na polovico. To bi pomenilo odločno zmagat Turčije za katero morda stojijo določeni ameriški krogi.

B. BOŽIČ

V PONEDELJEK PRISPE V TRST IZREDNI KOMISAR PSDI NICOLAZZI

ŽE V TOREK BODO DE GIOI ODVZELI POOBLASTILO V OBČINSKEM ODBORU?

Odločna zahteva tajnika PSI Ghersija - Različna stališča o uporabi slovenščine v pokrajinskem in občinskem svetu

V ponedeljek je prispel izredni komisar socialdemokratskega vodstva, ki bo prevzel v roke tržaško federacijo PSDI, saj je bilo krajevno vodstvo razpuščeno. Že v ponedeljek se bo sestel z najvidnejšimi predstavnikmi tržaške socialdemokratske stranke in nato ukrepal na osnovi zaključkov, do katerih bo prišel. V krogih PSDI so zapesti, saj nihče ne poudarja kaj več, ker je formalno odgovoren komisar. Dejanjsko pa prihaja v dobesednem delu strankinega članstva do izraza želja, da se na tak način hitro reši ostra politična in moralna kriza stranke.

Odločne pa so druge stranke koalicijske leve sredine. Socialisti jasno pravijo: ali De Gioia takoj iz odhoda, ali pa kriza občinskega odbora. Pokrajinski tajnik PSI Ghersi je v tej zvezi izjavil, da lahko pričakujemo, da bo že v torek narejen prvi korak in da bo župan odzval De Gioia pooblastilo, v kolikor ne bi svedra prišlo do drugih ustreznih rešitev vsekakor v smeri moralizacije občinske uprave. Pokrajinski tajnik KD Rinaldi je trenutno odsojen in se bo v Trstu vrnil v ponedeljek, ko se bo vrnil tudi pokrajinski tajnik PRI Gargano, tako da bo leva sredina šele v ponedeljek lahko sprejela uradne sklepe. Vendar pa že ni več dvomov o takojšnjem odločitvi, da se stvari razčisti.

Na podelje seji občinskega sveta bodo poleg tega tudi na dnevnem redu resolucije, ki so jih predložile razne svetovalske skupine med proračunsko debato in med njimi tudi resolucija o uporabi slovenščine v občinskem svetu. Pokrajinsko tajništvo PSI pravi, da bo o tem moralo še razpravljati s slovensko komisijo, da pa so menja, da je treba izvesti to pravico, vendar na osnovi ustreznega zakona, za razliko pokrajine, kjer je položaj drugačen in so možne drugačne rešitve. Pokrajinski tajnik Ghersi se sklicuje v tej zvezi na stališče, ki ga je dal reviji «Dana».

V POČASTITEV 30. LETNICE OSVOBODITVE

«Partizanska balada» drevi v Kulturnem domu

Izvajajo Tržaški partizanski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra - Sodelujejo orkestralni ansambel, recitatorji in vokalni solisti

Tržaški partizanski pevski zbor se bo drevi prvič predstavil v Kulturnem domu s svojim novim sporedom, ki ga je našel tudi za praznično priložnost. Na koncertu bo ob enem tudi prva prireditev pri nas, posvečena temu zgodovinskemu dogodku. Sledile ji bodo tri do maja številne druge v priredbi borbevošne organizacije ter slovenskih osrednjih, prosvetnih, športnih in drugih društev.

Kam bolj naravno, da je prav otvoritvena proslava pripadala zboru, ki nadaljuje tradicijo partizanskih pevskih zborov; zboru, ki goji naš partizanski pesem in borbeno pesem drugih narodov v boju za svobodo kot svoj prvenstveni, če že ne skoraj izključno dejavnost. Nad 100 pevcev, med katerimi so še vedno v večini bivši partizanski borci, je združilo v zbor zato, da obratno - ženo borbeno pesem, z njo pa tudi borbeno zavest, ki nam je še vedno potrebna.

S. red, ki ja je priredil dirigent Oskar Kjuder, je nekakšen vokalno-instrumentalni govorni recital, v katerem so ob filmskih projekcijah in projekcijah diapozitivov ter glasbeni spremljavi prepleta slovenske, bosanske, italijanske, ruske, spanske, čiljske in druge pesmi uporaba in boja za svobodo. Vsakokratna pesem ima v prvem delu sporeda vidni komentar v dokumentarnih filmskih posnetkih in tako v taja pred nami v glasu in sliki večletni, kravi, junaki in zanosni - v zaslužnih narodov pred tridesetimi in več leti, pa vse do danes v Čilu, Vietnamu in drugod. Zbog zabujajo slovenski gozdovi, zdaj vzvalovi široko rusko polje, zdaj grmijo topovi proti Berlinu, zdaj spet se pokažejo na zaslonu španski revolucionarji in spet se povrne slika k nam, ko spremljamo kolone borcev po zasneženih planotah in gozdovih. Zbog je pesem in ob njej glasba silov a, udarna, zdaj se spet preljuje v n.žen ur. en spev ob čustvovanju naših ljudi in sanjah matere. žene, mladeniča o lepšem jutrišnjem dnevu. A so potrebne še žrtve, predn bo ustala zora tega dne za vse in povsod na svetu.

To je sporočilo tega koncerta - manifestacije. Poleg zboru nastopa še pod emotnim vodstvom dirigenta Kjudra še glasbeni ansambel harmonikarjev, orkestralni glasbi, klavirja in balalaika, solistične vlože poje o perna pevka mezzosopranistka Nera Janković, violino solo igra Črt Šiško, recitative v slovenščini in italijanskimi J. Guštin in P. Panizom. Recitirana in peta besedila so pesnitve Srečka Kosoveca, Mateja Bora, Kajuh, Nerude, Albertija, Botova, Izakovskega, Udoviča, Birse, Nazorja, Mickijevića, Levca in Garcie Lorca.

Pesmi v sporedu pa so: «Rdeči atom» Srečka Kosoveca, Pahorjeva «Naglo puške smo zgrabili», italijanska partizanska «Partigiani reg-

Deželni predujem (5 milijard lir) v prid bolnišnicam

Včeraj se je sestel na izredni seji deželni odbor, da bi razpravljal o bolnišniški oskrbi, ki je 1. januarja letos prešla pod pristojnost dežel z navadnim in posebnim statutom. Za kritje ustreznih stroškov je ministrski svet te dni namenil naši deželi iz posebnega sklada okrog 9 milijard lir. V pričakovanju, da bo omenjeni znesek konkretno nakazan deželni blaginji, je odbor sklenil priznati bolnišnicam, ki se kakor znano nahajajo v hudi gospodarski stiski, predjem v višini 5 milijard lir. S temi sredstvi bodo

bolnišnice pokrile najbolj nujne izdatke (januarske plače zaposlenega osebja in razne neodločljive stroške). Na seji je odbor poudaril, da predstavlja državno nakazilo odločno nezadovoljiv poseg, saj bi bolnišnice naše dežele potrebovale skupno okrog 110 milijard lir, tako da predstavlja državno nakazilo le enomesečen odlog vseh odprtih vprašanj.

DANAŠNJA PREDKONGRESNA ZBOROVANJA SEKCIJ KPI
Danes bodo naslednja predkongresna zborovanja sekcij KPI: Ob 16. uri na sedežu sekcije pristaniških delavcev na Trgu Duca degli Abruzzi, ob 9. uri sekcija Grandi motori, ob 9. uri v UL Capitolina sekcija železničarjev in ob 16. uri v Naselju S. Sergio sekcija «D. Pe-scatoris».

Z VČERAJSNJE TISKOVNE KONFERENCE

Deželni proračun za leto 1975 sredstvo za premostitev krize

Močna okrepitev sklada za gospodarske in družbene posege

Na sedežu deželne uprave v Trstu je bila včeraj dopoldne tiskovna konferenca, na kateri so predsednik deželnega odbora Comelli, podpredsednik in odborniki za načrtovanje in proračun De Carli in odborniki za finance Coloni predstavili tisku deželni proračun za poslovalno leto 1975 in s tem v zvezi poudarili najvažnejše pobude za ponovno oživitve gospodarskih in družbenih dejavnosti v Furlaniji-Juljski krajini, ki se bodo začele uresničevati v tem letu.

V uvodnem nagovoru je predsednik Comelli dejal, da je to prvi

primer, ko bo proračun za neko poslovno leto sprejet z dvomesečno zamudo (kakor znano, velja posamezni proračun za ustrezno sončno leto, vendar se je priprava letošnjega dokumenta zavlekla zaradi lanske politične krize in se zato deželni dohodki in izdatki do 31. marca letos začasno ravna po lanskem proračunu), zato pa nameravajo posamezna odobornišтва po njegovem sprejetju uresničevati toliko bolj intenzivno posamezne proračunske postavke.

Za letošnji proračun so deželni organi «postgurali» vsa dosegljiva finančna sredstva ter nabrali 127 milijard lir. Toliko naj bi namreč znašali letošnji dohodki (36 milijard lir več kakor lani) in prav toliko tudi izdatki. V okviru proračuna pripada glavno mesto tako imenovanemu «globalnemu skladu», iz katerega bodo črpali sredstva za financiranje protikonjunkturnih ukrepov, ki so predvideni predvsem za področja kmetijstva, gradbeništva, zdravstva in promet. Sklad, ki je v lanskem proračunu znašal 12,5 milijarde, je bil povečan na 46,9 milijarde lir. Sestavljavci proračuna so zbrali omenjena sredstva tako, da so zmanjšali razne druge bilančne postavke (kar ni sile brez trenj in nasprotovanj prizadežih odoborništev), prenesli za eno ali več let nekatere že predvidene finančne posege in uvedli strogo varčevanje v deželni upravi in v raznih družbah in organizacijah z deželno udeležbo.

Vsoto 20 milijard bodo prevzeli iz finančnih ostankov dosedanjih poslovnih let (tj. iz tako imenovanih pasivnih ostankov), sredstva pa bodo porabili po naslednjem ključu: 10 milijard za gradnjo stanovanjskih hiš IACP, 4 milijarde za delovanje gradbenih zadrug, 5 milijard za izvajanje občinskih končnih načrtov po zakonu št. 167 in 1 milijarda za izvajanje javnih del v pristojnosti krajevnih ustanov.

Iz podrobnejšega orisa proračunskih postavk, ki sta ga podala predsednik De Carli in odborniki Coloni, so časnikiarji zvedeli, da bodo letošnji deželni dohodki pred-

Ansambel Tržaškega partizanskega pevskega zbora

Danes, 25. januarja 1975 ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu, UL Petionio 4

Ponovitev jutri, 26. januarja ob 17.00

PRIREDBA:

OSKAR KJUDER

PARTIZANSKA BALADA

posvečena

30. obletnici osvoboditve

Recitatorja: Julij Guštin in Piero Panizon

Dirigent: Oskar Kjuder

Mezzosopran: Nora Janković

SLAVNOSTNI GOVOR

MIROSLAV KENDA

V PONEDELJEK OB 19. URI

Koncert Tržaškega pihalnega kvarteta v katedrali Sv. Justa

V katedrali Sv. Justa bo v ponedeljek, 27. t.m., zanimiv koncert Tržaškega pihalnega kvarteta. Nastop spada v vrsto podobnih prireditev, za katere sta bila pobudnik uresničevanja bolnišniška blaginja za glasbenike in uresničevanja sindikat glasbenikov.

Tržaški pihalni kvartet, edinstvena tovrstna skupina v Evropi, ima za sabo bogato preteklost. Omenimo naj le uspešno turnejo po glavnih jugoslovanskih mestih, vabilo beograjske televizije na snemanje in, pred kratkim, še nastop v gledališču Manolo na Malti. Kvartet sestavljajo Tone Grčar, Stanko Arnold, Augusto Bartoli in Sergio Siccardi. Grčar, ki je med drugim že zmagal na mednarodnem natečaju v Zenebi, poučuje na glasbeni akademiji v Ljubljani. Arnold pa ima za sabo pomembno zmago na vsestranskem natečaju. Oba igrata prvi trobenti v filharmoničnem orkestru iz Ljubljane, Bartoli, prvi rog Verdijevega orkestra, poučuje na konzervatoriju «Tartini» v Trstu. Siccardi, druga pozvana v istem orkestru, pa poučuje na konzervatoriju v Ferrari in na glasbenem zavodu v Gorici.

Ponedeljkov koncert, ki se bo pričel ob 19. uri in ki bo brezplačen, je krstni nastop te skupine v mestu, po katerem nosi ime. Katedrala Sv. Justa pa nedvomno predstavlja primerno okolje, v katerem bi glas pihal prišel docela do izraza.

DRUGE VESTI

NA OSMI STRANI

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 25. januarja
PAVEL
Sonce vzhaja ob 7.35 in zatone ob 17.00 - Dolžina dneva 9.25 - Luna vzhaja ob 14.44 in zatone ob 5.26
Jutri, NEDELJA, 26. januarja
PAVLA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8,5 stopinje, najnižja 7,4, ob 19. uri 8 stopinj, zračni pritisk 1018,3 mb rahlo narašča, veter 3 km na uro severovzhodni, vlaga 87-odstotna, ne bo pooblašeno s slabo vidljivostjo, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 24. januarja 1975 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 87-letna Ida Sulligoi, 89-letna Giacomina Fontanot vd. Cairneri, 67-letni Gabriele Piscane, 89-letna Mattea Millicich, 65-letni Antonio Cescon, 67-letni Francesco Canicci, 70-letni Giuseppe Sgrablich, 55-letni Armando Antini, 64-letni Glauco Nardin, 67-letni Carlo Reggente, 81-letna Maria Teresa Pitton, 88-letni Giordano Michielli, 83-letna Maria Chiraz vd. Bertagno, 74-letni Francesco Pauscher.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Ai due Lucci, Ul. Giannatica 44.

Mali oglasi

IŠČEMO žensko za vsa kuhinjska dela. Restavracija Bella Capri, Ul. Garibaldi - Gorica.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-408

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	641,-
Funt sterling	1524,-
Švicarski frank	256,50
Francoski frank	148,50
Nemška marka	273,50
Avstrijski šilling	38,55
Dinar: debeli	37,-
drobni	37,-

MENJALNICA

vseh tujih valut

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Pavel Golia

JURČEK

Pravljica v 4 dejanjih s prologom

Scena: Demetrij Cej
Kostumi: Marija Vidau
Glasba: Aleksander Vodopivec
Režija: MARIO URŠIČ
V torek, 28. januarja, ob 15.30

SPD «IGO GRUDEN» - Nabrežina

DRAMSKI ODESK

Franc Pertot

KACAVAT

igra v dveh dejanjih, napisana v domačem narečju

Jutri, 26. t.m. ob 17. uri v Nabrežini v društveni dvorani.
Vljudno vabljeni!

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1974-75

Peti abonmajski koncert

V sredo, 29. januarja 1975, ob 21.00 v Kulturnem domu v Trstu

TRŽAŠKA KOMORNA SKUPINA

Gloria Paulizza sopran
Elena De Martin mezzosopran
Giuseppe Botta tenor
Paolo Loss bariton
Roberta Lantieri in klavir
Neva Merlak

Rezervacije in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 - tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blaginji Kulturnega doma.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU gostuje danes, 25. t.m., ob 19.30 v Ajdovščini s predstavo F. Molnarja: «Lilioni».

SAG

Slovensko amatersko gledališče v Trstu uprizaro v četrtek, 30. januarja ob 20.30 v dvorani p.d. «Ivan Cankar», Ul. Montecchi 6/IV. nast. igro za pouk nemškega dramatika in gledališkega reformatorja Bertolta Brechta IZJEMA IN PRAVILO. Premiera. Krstna uprizaritev v slovenščini. Predstavo so pripravili: scenograf Ivan Verč, kostumografinja Marija Kobi, glasbenik Ivan Mignozzi, korepetitor Ignacij Ota, lektorica Mira Sarčič, asistentki kostumografije Luciana Priboj in Margaret Nadlic, režiser Sergej Verč, igralci Boris Mihalič, Igor Sancin, Boris Kobal, Sano Sancin in Rosanna Tul ter tehnični ansambel, ki ga sestavljajo Franc Meula, Alenka Cepar, Dušan Milič, Franko Rapotec, Disla Spetič in Klavdij Prašelj. Prevod je iz del Herberta Grina. Ponovitvi v isti dvorani: v soboto, 1. februarja ob 20.30 in v nedeljo, 2. februarja ob 17. uri.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes ob 16. in ob 20.30 bo skupina «Associati» predstavila igro D. Fabbria in D. Lajola «Il vizio assurdo». Prva predstava - 6. abonmajski predstava. Rezervacije pri Osrednji blaginji (tel. 36-372 - 38-547).

AVDITORIJI

Ob 16.00 in ob 20.30 VI. revija Teatro oggi «Renzo in Ana» F. X. Kroetz. Rezervacije pri Osrednji blaginji (tel. 36-372 - 38-547).

VERDI

Prihodnji torek bo v gledališču Verdi na sporedu prva svetovna izvedba opere Luciana Challyja v enem dejanju «Sen. morda pa ne» po istoimenski komediji Luigija Pirandella in po operni priredbi Renata Prinzhofera. Dirigiral bo Nino Sansogno, režija Giulio Chazalottes. Interpreti bosta Gabriella Ravassi in Mario Baciola.

Šolske vesti

Odbor združenja staršev na učiteljsko «Anton Martin Slomšek» vabi vse starše na sestanek dne 1. februarja 1975 ob 17. uri, na katerem se bodo podrobno pogovorili o bližnjih volitvah v nove šolske organe in zbrali predstavnike razredov ter kandidante za liste za šolski svet. Ker je sestanek velike važnosti za nadaljnji razvoj naše šole, se ga prav gotovo udeležite.

Odbor Zdrženja staršev državnega

znanstvenega liceja «France Prešeren» vabi vse starše na sestanek, ki bo v ponedeljek, 27. januarja, ob 19. uri, v omenjeni šoli na Vrdeški cesti. Pričakujemo čimvečjo udeležbo, ker so volitve pred vrati. Odborniki naj pridejo pol ure prej.

SPD I. GRUDEN - SD SOKOL

NABREŽINA

vabita člane na občni zbor, ki bo v društveni dvorani jutri, 26. t.m., ob 10. uri v prvem oz. ob 10.30 v drugem skilcanju.

Razstave

V Tržaški knjigarni razstavlja Jože Cesar. Razstava bo trajala do konca meseca.

V umetniški galeriji «Tribbio» razstavlja olj, temper in akvarelov slikarja Alfreda Serianija.

V umetniški galeriji Tergeste (Batistijska ulica 23) razstavlja svoja najnovejša dela slikar Alessandro Burga.

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V četrtek, 30. januarja, ob 20.30 v dvorani PD «Ivan Cankar», Ul. Montecchi 6/IV. nadstropje

PREMIERA

Bertolt Brecht

IZJEMA IN PRAVILO

(Die Ausnahme und die Regel)

Igra za pouk (prvič v slovenščini)

Ponovitvi: v soboto, 1. februarja, ob 20.30 in v nedeljo, 2. februarja, ob 17. uri v isti dvorani.

Kino

La Cappella Underground 19.00-21.30 «Amanti e altri estranei». Režija Cy Howard. Igrata Gigi Young in Bonnie Bedelia.

Ariston 16.00-22.00 «Una giornata di Ivan Desinovič». Po romanu Aleksandra Solženicina. Barvni film.

Nazionale 16.00 «L'accusa è violenza carnale e omicidio». Sophia Loren in Jean Gabin. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 15.30 «Gruppo di famiglia in un interno». S. Mangano, B. Lancaster, H. Berger. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.00 «L'uomo senza memoria». Luc Merenda, Senta Berger in Umberto Orsini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Finice 16.00 «Bello come un arcangelo». Lando Buzzanca, Paola Boni. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Eden 15.00 - 17.20 19.45 - 22.15 «Assassinio sull'Orient Express». Barvni film po romanu Agathe Christie. Igrajo Lauren Bacal, Sean Connery, Ingrid Bergman.

Ritz 16.00 «L'uomo del Klan». R. Burton, Lee Marvin, Lola Falana. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 «Romanzo popolare». Ugo Tognazzi in Ornella Muti.

Capitol 16.30 «Amore mio non farmi male». Walter Chiari. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Cristallo 16.30 «Esecutore oltre la legge». Alain Delon. Barvni film.

Impero 16.30 «La cugina». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30-22.00 «Club privé per coppie raffinate». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 15.30 «Chinatown». Režija Roman Polanski. Igrata Jack Nicholson in Faye Dunaway. Barvni film.

Ideale 16.00 «Due contro la città». Alain Delon in Jean Gabin. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.15 «Il bestione». G. Giannini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Albazia 16.00 «Chi, amico, tocca a te morire». Barvni film.

Astra 15.30 «Serpico». V glavni vlogi Al Pacino. Barvni film.

Mignon 16.00-22.00 «Anno 2670, ultimi atti». Barvni film.

Radio 16.00-22.00 «Zanna bianca». Barvni film po romanu Jacka Londona. Za vsakogar.

Volta-Milje 16.00 «C'era una volta il west». Henry Fonda, Charles Bronson in Claudia Cardinale. Barvni film.

Za vedno nas je zapustila naša draga

BOGOMILA (MILKA) KOCMAN roj. PRINČIČ

Pogreb bo danes, 25. t.m. ob 15. uri iz hiše žalosti, Salež 19.

Žalujoci: mož Pepi, sinova Pepko in Vojko, snahi Silvija in Alenka, vnuk Goran, vnukinja Barbara in Tjaša, sestra Viktorija, brat Pepo, družina Fon in drugo sorodstvo.

Salež, Bani, Brje, 25. januarja 1975

Enadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče in ded

Salež, Bani, Brje, 25. januarja 1975

Enadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče in ded

Salež, Bani, Brje, 25. januarja 1975

Enadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče in ded

Salež, Bani, Brje, 25. januarja 1975

Enadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče in ded

Salež, Bani, Brje

VELIKOPOTEZNI NAČRTI JUGOSLOVANSKEGA ELEKTROGOSPODARSTVA

V prihodnjih petih letih bodo podvojili zmogljivosti central

Trenutno je v gradnji 20 novih termičnih in hidrocentral, v načrtu pa je še nadaljnjih 27 central, ki bodo s sedanjimi omogočile skupno proizvodnjo 85 milijard kWh elektrike na leto

Nedolgo tega smo ugotavljali, da se je proizvodnja električne energije v Jugoslaviji po osvojitvi močno povečala. Hkrati pa smo dodali, da kljub temu računajo z omejeno porabo, kajti raba toka se bolj naglo veča kot se veča proizvodnja. Najnovejši načrti pa govorijo, da so se v odgovornih krogih odločili za izredno zahtevne načrte, ki pravijo: Jugoslovansko elektrogospodarstvo bo v dobi od 1975 do 1980 zgradilo nove zmogljivosti, ki bodo več kot dvakrat večje od dosedanjih. Istočasno bodo morali zgraditi osnovno prenosno mrežo, ki bo omogočila povezovanje vseh pomembnih proizvodnih in potrošniških področij v državi.

Izvedba teh načrtov bo stala 63 milijard novih dinarjev po cenah 1973, kar pa se cene naglo večajo, bo za izvedbo teh načrtov potrebnih okoli sto milijard novih dinarjev, oziroma 10.000 milijard starih dinarjev.

Brez dvoma je tak program najzahtevnejši program, kar jih je bilo v Jugoslaviji napravljenih v vsej zgodovini države. Nekateri celo pravijo, da je to morda preveč ambiciozen načrt in da bi lahko kaj od-

ložili za poznejšo dobo. Toda v odgovornih krogih pravijo, da odgovor na to dilemo daje že vsakdanje življenje. Jugoslavija je namreč ena izmed dežel v razvoju in je zato primorana pohiti. V tej nelahki situaciji mora povečati število delovnih mest, posebno računajoč z vračanjem svojih ljudi, ki so na začasnem delu v tujini. Da bi se zagotovilo nadaljnje naraščanje družbene proizvodnje in proizvodnih zmogljivosti nasprotno so potrebne nove, velike količine električne energije, saj brez vsakdanjega razvoja elektroenergetskih zmogljivosti ni možno govoriti o novih razvojnih načrtih jugoslovanskega gospodarstva v smislu potreb in zahtev bližnje in tudi daljne bodočnosti.

Poraba električne energije je zahteva dobe, v kateri živimo. Ta poraba pa je odraz razvoja, ekspanzije jugoslovanskega gospodarstva. Poraba, izražena v številkah, govori takole: v letu 1974 je 8600 MW jugoslovanske električne zmogljivosti dalo skoraj 40 milijard kWh električne energije. Ker je bila poraba nekoliko večja, se je primanjkljaj kril iz uvoza. V letu 1980 pa

bo zmogljivost jugoslovanskih električnih central znašala že 21.300 MW, ki bodo dali približno 85 milijard kWh elektrike na leto. Na tak način bi se doseglo kritje potrebe iz lastnih virov in to za potrebe industrije, rudarstva, prometa in široke orabe.

Tisti, ki podrobneje sledijo ekonomskemu razvoju države, vedo, da ti načrti kažejo za enega od dveh odstotkov večjo proizvodnjo elektrike od predvidene porabe električne energije. Toda načrtovalci govorijo, da je to rezerva za morebitne zapoznitve v izvajanju gradbenih in drugih načrtov ali pa tudi za primer velikih suš in drugih nepopolnih razmer, ki bi vplivale na proizvodnjo hidrocentral.

Od 8600 MW na 21.300 MW ni več prehod, pač pa že skok, ki zahteva ogromne nove gradnje. V okviru elektrogospodarstva Jugoslavije predvidevajo v teh petih letih gradnjo 47 novih elektroenergetskih objektov. Pravzaprav je 20 central že v gradnji, ostale pridejo na vrsto sedaj. Načrt predvideva 23 termoelektrarne, med katerimi je tudi jedrska, ki so jo začeli graditi v Brežicah, na meji med Hrvaško in Slovenijo, ter 24 hidrocentral. Vsi ti objekti so takorekoč razpršeni po vseh republikah in pokrajinah, koder se pač kažejo možnosti in gospodarski računi.

Ce vidimo, da bodo zgradili 23 termičnih in 24 hidrocentral, naj nas to ne zapele, da bo zmogljivost prvih približno enaka zmogljivosti drugih, zmogljivost termocentral bo namreč večja od zmogljivosti hidrocentral. 24 hidrocentral bo namreč imelo zmogljivost 9300 MW, 23 termičnih central pa kar 12.000 MW. Še več, hidrocentrale bodo dale 32 milijard kWh, termične centralne pa bodo dale kar 53 mrd. kWh energije na leto. Ta opredelitev je razumljiva. Jugoslavija je doslej utrpela že veliko škodo na račun tebe, ker so iz najrazličnejših vremenskih razlogov v trenutkih visoke porabe hidrocentrale odgovorile.

Samo ob sebi se razume, da bodo stroški za tolikšno gradnjo ogromni. Nekaj zadevnih podatkov smo že navedli. Pri tem velja povedati, da bo elektrogospodarstvo Jugoslavije dalo iz svojih sredstev razgledoma malo, pa čeprav hkrati računa z večjimi lastnimi dohodki na račun posvajanja cen elektrike v prihodnjih letih. Za ostala sredstva pa bodo morale skrbeti republike in pokrajine, deloma bodo stroške krili s tujnimi posojili, kot na primer za gradnjo jedrske centrale v Krškem, ki jo bodo gradili v glavnem s posojilom iz tujine.

Investitorji, ki jih zadevne težave močno bremenijo, iščejo rešitev v nekakšnih racionalnih načelih, kot na primer za gradnjo jedrske centrale v Krškem. V Bosni in Hercegovini pa bosta financirali gradnjo nekaterih novih večjih elektroenergetskih objektov Hrvaška in Slovenija. Hrvaška pa bo financirala večji elektroenergetski objekt v Srbiji, kjer bo v nekem drugem objektu sodelovala tudi Makedonija.

Sporazumno je rešeno tudi vprašanje vzajemne pomoči republik in pokrajin pri dobavi električne energije in to ne le morebitnih porab, pač pa tudi v primeru, ko bi te ne bilo in bodo posamezne republike pripravljene omejiti domačo porabo, da bi lahko sosednim republikam dali toka v nujnih primerih. V splošnem jugoslovanskem obsegu je bil dosežen sporazum o obveznem izkoriščanju domačih zmogljivosti strojne gradnje za proizvodnjo opreme za nove zmogljivosti in to vse do tistih meja, ko bi to domače zmogljivosti zmogle. Šele v primeru, ko bi domače zmogljivosti odpovedale, bo upravičeno iskanje tehnične opreme v tujini.

Ne moremo navesti podrobnejših podatkov za vseh 47 novih central, ki so v načrtu. Navedli bomo le predvidene zmogljivosti največjih objektov: Pravi velikan v tem okviru je termoelektrični kompleks Obrenovac, ki bo imel skupno zmogljivost 1220 MW, na drugem mestu je po zmogljivosti in proizvodnji termična centrala Kosovo z 810 MW, na

tretjem mestu je jedrska centrala v Krškem s 616 MW. Pride nato TE Tuzla s 415, sledita TE Reka in TE Šoštanj s po 320 MW, nato še Gacko in Ugljevik s po 300 MW, nakar pridejo na vrsto manjši objekti.

Toliko o termičnih centralah, najpomembnejše hidrocentrale iz tega načrta pa so naslednje:

Najmočnejša bo hidrocentrala Bajina Bašta, ki je v gradnji in ki bo imela skupno zmogljivost 512 MW. Koj za njo je HC Vuk Bjela s 450, njej skoraj enakovredna bo centrala Čaplina z zmogljivostjo 427 MW, vtem ko bo HC Mratinje imela zaključno zmogljivost 342 MW. Sledi nato še vrsta manjših, vsekakor pa še vedno velikih obratov z zmogljivostjo od 200 do 250 celo 275 MW.

V kolikor bodo ves ta načrt izpeljali, kot predvidevajo, čez pet let se v Jugoslaviji ne bo več govorilo o omejevanju porabe električne energije, saj bo prišlo tedaj že po 4000 kWh električne energije na prebivalca na leto, kar je količina že razvite države.

Škandal CIA potegnil za seboj v obravnavo še vezno policijo FBI

WASHINGTON, 24. — Škandal, ki je povezan z ameriško obveščevalno službo CIA, se širi in zapleta, pa čeprav je predsednik Ford poveljal naloge, da naj stvar razčisti svoje človeku, podpredsedniku Rockefellerju, ki se v brskanju po skrivnostih CIA prav gotovo ne bo pretegnil. Toda zadeva CIA je potegnila za seboj tudi drugo ameriško vojnisko ali policijsko službo, namreč FBI, torej tisto ameriško zvezno policijo, ki kot nekakšen ravnatelj »angelske varuhe« nad vso državo, da bi se naj nikomur ne zgodilo kaj zalega: Če so se v določenih ameriških krogih začeli razburjati nad tem, da je CIA lotila tudi njih samih, ko pa je vendar njena naloga »kontrolirati« življenje v svetu, seveda na račun ZDA, oziroma v njihovem interesu, se sedaj razburjajo tudi nad početjem same FBI, torej vrhovne, tranje policije in obveščevalne službe, ki da je tudi preokupirala meje.

Zadeva bi za nas, Evropejce bila kolikor toliko naravna, ker smo se na razne policijske navade in razvade že privadili — pomislimo le na zadevo SIFAR — Ni pa tako za Američane, ki se na to šele privajajo. Vendar kaže, da bodo v kratkem še na slabšem, kot smo bili pri nas tedaj, ko je bilo najhujše. Še več, so se Američani nudovali nad CIA, ker da je začela vohljati za ameriškim državljanom in zadevne svoje »podatke« posredovati FBI, bi ji pri FBI morali biti hvaljeni, ker je opravljala tudi njihovo nalogo in jim šla torej na roko. Pa ni bilo in ni tako, ker se med seboj »ne marata«, ali bolje si skušata »nagajati«. In to med sebojno »nagajanje« prinaša sproti na dan kaj »zanimivost«. S tem v zvezi pa se ne razvede stvari, ki opravčujejo sedr določenih krogov, saj se je na primer zvedelo, da je zvezna policija FBI začela »kontrolirati« celo zelo pomembne, javne delavce, na primer celo članke ameriškega kongresa. Morda bi mogel kdo reči, da to ni nič novega. Toda zasebno življenje, sloviti anglosaški »privacy« je šel kar kmalu živjeti, če se celo zvezna policija, začela ukvarjati s tem, koliko ga neki senator ali kdo drug iz javnega življenja »da na zoba«, s katero lepo in mlado žensko je ta ali oni legel v posteljo, celo kakšno »drzno« branje tega ali onega bolj mika. In podobno. Te povsem zasebne zadeve prav gotovo nimajo nikakršne zveze s svetovnimi nazori, z javnim ali kakor koli angažiranim delom in podobno.

Kaže, kot se je sedaj zvedelo, da ima FBI kar dobro založeno kartoteko s takšnimi in podobnimi podatki. Če pa zvedo, da so agenti FBI zbirali takšne in podobne podatke tudi o Mikeu Mansfieldu, torej vodji demokratske večine v senatu, o Carlu Albertu, torej o demokratskem predsedniku senata, o senatorju Kennedyju, torej še edinem izmed moških javnih delavcev iz »klana« Kennedy, nadalje o Wilburu Millisu o najmočnejšem človeku v ameriškem kongresu, o bivšem kandidatu McGovernu in podobnih ljudeh, postane zadeva zares resna.

Zadeva postane še posebej resna, ko se postavlja vprašanje, čemu je vse to služilo. Ne smemo namreč pozabiti, da se bivši vodje FBI v precejšnji meri razlikujejo od njenih sedanjih funkcionarjev. In kdo je in kdaj zbiral in zbral vse tiste podatke, v kakšen namen se je »ustanovila« bogata kartoteka? Bivši funkcionarji FBI so bili vezani za Nixonovo dobo, ko je bil vrhovni šef FBI Hoover, ki mu prav gotovo ni mogel nihče do živga, in ti ljudje, ki so se nato »prostovoljno« umaknili, ne zanikajo, da so imeli že tedaj nekakšno kartoteko. Oni se sedaj izgovarjajo, da zbranih podatkov niso izkoriščali za politično izsiljevanje proti prizadetim osebam.

Sedanjí načelnik FBI Kelley zanika očitke, da bi bila njegova organizacija začela zbirati podatke o članih kongresa, razen v primerih, ko je šlo za konkretno obtožbo, vendar pa le za kazenska dela ne pa za upravne ali politične probleme. Toda Kelley potrjuje tudi, da je bilo »dobrovoljno« informacije takšne in podobne vrste, ki so jih dajali za sebi ljudje o tem ali onem članu kongresa in da so takšne podatke hranili v ustreznih kartotekah. Osebe, katerih imena se v zvezi s tem omenjajo, pa se ne zadovoljujejo s temi izmiknjanji in izgovori in ker gre v glavnem za člane kongresa ter za senatorje, ki pripadajo demokratski stranki, se logično sklepa, odkod naročilo, naj se ti podatki zbirajo. Politična motivacija je več kot na dlani. Zato so nekateri senatorji kot na primer Kennedy, Cranston, Cannon, javno obsojili že samo za misel, da bi FBI zbirala in hranila kartotekne podatke o članih kongresa, senator McGee pa je bil glede tega zelo oster, ko je rekel: »Gestapo je počel na pravi isti način«.

V galeriji »La Lanterna« bo do konca meseca odprta retrospektivna razstava Sbisajevih del

NA FILMSKIH PLATNIH

Nico Naldini:

«FASCISTA»

Nico Naldini, ki je pred dvema letoma organiziral v Građeu retrospektivni festival, na katerem je bilo prikazanih veliko filmskih tehnikov iz fašističnega obdobja, in sicer od pohoda na Rim do druge svetovne vojne, je sklenil, da ta material delno uporabi za celovečerni montažni film — »Fascista«.

Težko je razumeti, kaj je pravzaprav Naldini s tem filmom hotel. Zgodovinska rekonstrukcija, kot jo zasledimo v komentarju, je zelo pomankljiva, in komentar sam v začetku prizna, da nam filmski material tehnikov LUCE ne posreduje prave zgodovinske realnosti. Potemtakem bi Naldiniju preostala predvsem izbira, da razmisli o samei filmskem materialu, ki ga je imel pred sabo. Le-tega je film premalo dosleden, in cela vrsta opomb komentarja na račun te ali one osebe je navsezadnje svojevoljna. Nič čudnega torej, da je marsikdo opomnil, da je Naldinijev komentar (ki ga bere pisatelj Giorgio Bassani) nič manj, čeprav drugače retoričen kot izvirni fašistični komentar.

Pierre Granier-Deferre:

«LE TRAIN»

S filmom »Le train« (Noi due senza domani, 1973), v katerem nastopajo Jean-Louis Trintignant, odlična Romy Schneider, Nike Arrighi in Anne Wiazemsky, smo spoznali francoskega režiserja Pierra Graniera - Defferre.

Gre nedvomno za režiserja, ki ni poprečen, čeprav se nam njegova režija zdi preveč akademsko. Zanimaja ga psihologija protagonistov, njihov odnos s historično realnostjo in v tem nudi nekaj zanimivih momentov.

S. G.

V sredo, 29. t.m. bo na ljubljanski televiziji na sporedu češki film »Zaljubljen v letu ena«. Film je režiral Jarošlav Balík, v glavnih vlogah nastopajo Marta Vancurova, Viktor Preiss in Libuša Švornova. Film je bil posnet leta 1973.

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 25. JANUARJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost; Risani filmi
12.55 Komični filmi: Nore glave in Stanlio in Ollio
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
14.10 Odprta šola: tedenska oddaja o vzgojnih problemih
17.00 DNEVNIK in Izrebanje loterije
17.15 Program za najmlajše: Risani filmi
17.40 Program za mladino
18.30 Poljudna znanost: Monografije
18.55 Teden dni v parlamentu
19.30 Kronike dela in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Totanbot
Glasbena prireditev z Ivo Zanichchi
21.50 A — Z, DOGODEK, KAKO IN ZAKAJ? Večer je pripravil Luigi Locatelli s sodelovanjem Paola Bel-luccia
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.00 Oddaja za solarje: sodelovanje staršev
19.00 Tedenska športna oddaja DRIBBLING in Športni dnevniki
20.00 Večerni koncert
Rimski ansambel »Musica da camera«, ki ga sestavljajo flavtist Angelo Persichilli, klarinetist Vincenzo Mariozzi, harfistka Claudia Antonelli, pianist Luciano Ceroni, violinista Pasquale Pellegro in Milena Costisella, violinist Fausto Anselmo in violončelist Giorgio Ravenna, bodo izvajali najprej Mozartov kvartet K 478 nato še Ravelov Uvod za harfo in flavto
20.30 DNEVNIK
21.00 ORESTEJA
Znano Aishilovo delo je prevedel Mario Untersteiner, za TV pa so delo pripravili gledališki režiser Luca Ronconi, televizijski Marco Parodi, dramski svetovalec Cesare Milanese.
Orestejo je pripravil »Teatro libero«. Gre za veliko prireditev, ki jo vodi Ronconi, ki je znan kot odlični strokovnjak, ki se je v tem preizkusil že pri Agamemnonu in drugih delih
22.35 Srečanje z Annaglorio

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

10.00 TV ŠOLA: Naš planet, Znanost in znanstveniki, Rajski vrt, Sbrohrvaščina
18.05 Obzornik
18.25 ALICE V ČUDEŽNI DEŽELI
Barvna TV nadaljevanje je pravzaprav italijanski televizijski spektakel, ki je namenjen hkrati otrokom pa tudi odraslim.
19.15 Risanka
19.30 DNEVNIK
19.50 Tedenski zunanepolitični pregled
20.05 CHAPLINOVA FILMSKA BURLESKA
20.30 Smaučate se s Karlom Schranzem
20.45 Zbava vas Petula Clark
21.35 ISKALKA

Ameriški barvni film, ki ga je 1956 režiral John Ford in v katerem igrajo glavne vloge John Wayne, Jeffrey Hunter, Vera Miles, Ward Bond, Natalie Wood, John Qualen itd. Fordove mojstrovine, kot so Poštna kočija, Noč po izdaji, Sadovi jeze, Mirni človek, Kako zelena je bila moja dolina, itd. so filmi, ki se jih človek dolgo spominja. Film Iskalca pa je epopeja trdega življenja prvih pionirjev, ki so si v stalnih spopadih s prvotnimi prebivalci Severne Amerike »priborili« svoj življenjski prostor. Zgodba se odvija pred obilnimi sto leti, ko se je nekdanji častnik premagane južne armade Edwards vrnil na farmo svojega brata Aarona. Že naslednjega dne se moč odpravi na lov proti tatovom živine. Toda kraja živine je bila le past, da so Indijanci lahko požgali kmetijo, ubili Aarona in njegovo ženo, njuni hčeri pa odpeleji s seboj, Edwards je prisegel, da se bo maščeval in rešil ugrabljeni dekleti. Nadaljevanje zgodbe je prepuščeno ekranu

DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.10 Risani filmi
20.15 DNEVNIK
20.30 »NEMEZA«, dokumentarni film o vojni
21.30 »SLIKA JE MOLČALA«, serijski film
22.30 Kosarka: Zadar — Jugoplastika

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Poslušajmo pevt; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Spored za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Koncertisti naše dežele; 18.45 Glasbeni collage; 19.10 Lik i naše preteklosti; 19.20 Pevska revija; 20.00 Sport; 20.50 Iz življenja naših skladateljev; 21.30 Vaše popevke;

KOPER

6.30, 7.30, 12.20, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Lahka glasba; 9.30 20.000 lir za vaš program; 10.45 Glasba in navetji; 11.45 Orkester; 12.00 Glasba po željah; 14.00 En glas — ena zgodba; 15.30 Jugoslov. pevt; 17.15 Primorska in njeni ljudje; 18.30 Zapolnimo in zaigramo; 19.30 Glasbeni vikend.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Izbrani sporedi; 13.20 Preizkušajo se diletanti; 14.05 Drugi zvok; 14.50 Znanstveno srečanje; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.40 Veliki variete; 18.00 Kabaret; 20.00 Verdijeva opera:

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tehnik; 9.35 Plesni orkester; 10.15 Sedem dni na radiu; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski navetji; 12.40 Ob bistrim potoku; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.45 »Vrtljak«; 16.45 Iz albuma lahke glasbe; 18.05 S knjižnice trga; 18.20 Rad imam glasbo; 19.40 Z ansambelom Boruta Lesjaka; 19.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Za prijetno razvedrilno; 21.30 Oddaja za naše izseljence.

V Premanturi v Istri so A. Ivešo položili k zadnjemu počitku

V Premanturi so 22. januarja pokopali Antea Ivešo, istrskega hrvaškega javnega delavca in častnika, ki je v svojih mladih letih živel in deloval tudi v Trstu, kjer mnogi istrski kulturni delavci v dobi fašizma.

Ante Iveša se je rodil 1894. leta na zadnjem robu Istre, v Premanturi, ki je dala vrsto hrvaških razumnikov. Leta 1914 je maturiral na hrvaški gimnaziji v Pazinu, ko se je prva svetovna vojna že začela. I. vešo so pobrali v vojsko in je služil kot kadet v nekem češkem polku. Ta polk je v Galiciji kmalu prešel na rusko stran in z njim je Iveša prišel v rusko ujetništvo. Vendar ne za dolgo. Iveša je odšel v Odeso, kjer se je pridružil prvi diviziji prostovoljcev. S tem je razval po prepričanju večine jugoslovanske usmerjenih prostovoljcev, ki pa se niso pustili vladati v smislu ukazov generala Petra Živkovica. Stopil je raje v vrste ruske armade in se bojeval v ruskih vrstah do oktobrske revolucije. Iveša je bil tudi med prvimi, ki so se pridružili revolucionarnim oddelkom. Revolucionarno vodstvo ga je poslalo na vojaški tečaj v Moskvo, nakar se je vrnil na bojišče, kjer se je do 1921. leta bojeval v državljanski vojni. Prezidij vrhovnega sovjeta SZ ga je po zadnji vojni odlikoval s kolajno za vojne zasluge. Vrnil se je nato v Istro, od koder je moral takoj zbežati v Trst, kjer je deloval v znamenitem istrskem centru v Ulici Lavatovo št. 1. To je bil neke vrste istrsko-hrvaški generalni konzulat. Tja so prihajali istrski hrvaški zapupniki, preprosti ljudje, ki so iskali navodil, kako skrbeti za hrvaško besedo po istrskih vaseh, po katerih so malone redno divjale fašistične kazenske ekspedicije.

Ante Iveša je postal tajnik političnega društva »Edinost« za Istro. Glavni voditelj te politične organizacije so bili on, dr. Mirko Vratović in Ivan Stari.

Ante Iveša je bil tudi urednik lista »Istarska Rijeka«, ki je imel kot priloge še mladinski list »Imad Is-transki«, gospodarski list »Narodni Gospodar« ter letni koledar »Jutina i Frinana«. Izrali so tudi »Istarske narodne pjesme«, ki so bile še žive med istrskim ljudstvom in so zato dozele ogromen uspeh med istrskimi ljudmi. Leta 1926 se je Iveša posrečilo izdati tudi ženski mesečni list »Vež«, ki je v Trstu izhajal od leta 1928, kasneje pa, ko so fašisti ves slovenski in hrvaški tisk v naših krajih zatrli, so ga prenesli v Ljubljano, od koder so ga skrivaj posiljali čez mejo.

Ante Iveša je doživel, da so trije prefekti v Julijski krajini, videnski, tržaški in puljski izdali ukaz.

V Veliki Britaniji je bencin drag

LONDON, 24. — Pred nedavnim se je tudi drugod v zahodni Evropi začelo šušljati, da bi mogla cena bencina še narasti. Nato so prišli demantiji, ki pa niso nikakor povsem prepričali, tudi če v arabskem svetu ponavljajo, da z višanjem cene nafte nečje prizadeti gospodarstev razvitega sveta. Kljub vsem tem zagotovilom pa namerna Velika Britanija uvesti korenit ukrep, ki naj več ali manj dokončno reši zadevno vprašanje. Svojim vozačem namerava zagotoviti ustrežno količino bencina po sedanjih cenah, ostalo pa po zelo visokih cenah. Britanski vozač bo dobil deset galonov, torej kakih 45 litrov bencina na mesec po racionalni ceni 50 peninjev, ves nadaljnji bencin pa bo potrošnik plačal po višji ceni, ki bo skoraj 150 odst. višja.

ALBERT REJEC

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte se živjeti v delo in vse bo prav. V čustvenih zadevah boste razočarani. Nepričakovan obisk.
BIK (od 21.4. do 20.5.) Veliko boste tvegali, toda sreča je na vaši strani. Vesele ure z ljubljeno osebo. Uspeh v poklicnem delu.
DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Nepričakovani uspehi vas bodo vzpodbudili. Vest, ki jo pričakujete, bo prišla.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Pazite na spletke in podtikanja. Tudi v drugih stvareh bo previdnost na mestu.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Razpoke med poslovnimi tovariši. Ohranite mirno kri. Nekdo se vam skuša približati.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Potrebovali boste nasvete, ki pa jih ne bo od nikoder. Tudi v ljubezni boste osamljeni.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Predstojniki vas podo zelo cenili. V čustvenih odnosih pa boste doživeli razočaranje.

SKORPIJON (od 23.10. do 20.11.) Opravka boste imeli z nevarnim poslovnim tekmečem. Prijetne ure boste imeli zvečer.

STRELEC (od 21.11. do 20.12.) Zelo vabljivi predlogi. Sprejmite jih. Brantli boste morali staro prijateljstvo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Z dinamičnim poslovnim življenjem si boste utrdili finančni položaj. Ne rinite predalet.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Uredili boste staro poslovno zvezo. Tudi v ljubezni boste razčistili neko nesoglasje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Srečali se boste z vplivno osebo. Nekdo bi se z vami rad pobotal. Nekdo vam bo zaupal neke tajnosti.

ZA OČETOM

Ko sta tako tiho ždela na prevrnjenem drevesnem deblu, je Bojan nenadoma opazil, da se v travi pri potoku nekaj premika. Takoj je spoznal, da mora laziti tam okoli večja žival. Samogibno je segel po samokresu in se pripravil na strel, če bi bilo potrebno. Zorana je z znakom opozoril, naj bo tiho in naj se ne gane. Pregibanje trave se je približevalo.

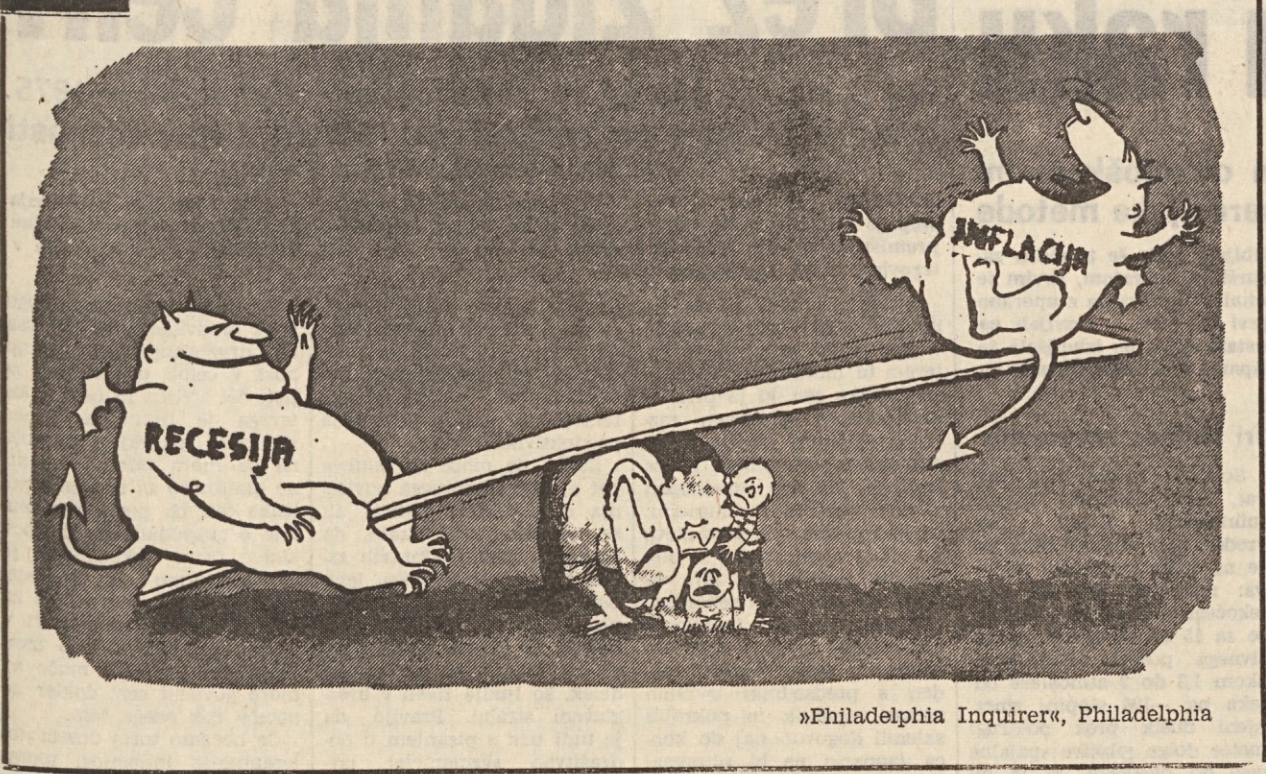
Prihajalo je naravnost proti njima in nenadoma sta opazila v precejšnji bližini pred seboj nenavadno glavo z majhnimi ušesi in dolgim, ozkim gobcem. Dečka sta pridržala dih, da ju nenavadna žival ne bi opazila in bi ne pobegnila. Zoran je začuden ugibal, kaj bi to ušesno bitje. Bojan pa je v čudni prikazni takoj spoznal veliko mravljinčarja.

Kosmat in progast se je mravljinčar tako približal, da sta ga mogla dečka vsega videti, in zavil nato pod bližnje drevo, ob katerem se je dvigalo veliko mravljišče. Spravi se je nanj s svojimi okrepčljenimi taci, ga razkopal in iztegnil iz šilastega gobca biču podoben toplivni jezik ter nalepil nanj obilico mravelj. Dečka sta ga nepremično opazovala.

IZBOR IZ DELA

AUTH: GUGALNICA

Milijoni izgubljenih dni

Lani je bilo v Britaniji 2000 stavk, kar je zahodni rekord — Stavkajo tudi taki, ki »ne bi smeli« — Večini gre za plače, nekaterim pa za prestiž

OD NAŠEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, januarja. Ta teden se v Britaniji izteka nenavadna pravda, ki sicer še ni dobila dokončnega epiloga, a je kljub temu vsaj začasno zgledna. Gre za stavko sindikata grafičnih delavcev — enega izmed šestih britanskih sindikatov tiskarskih delavcev — ki so s stavko zahtevali dodatnih 40 penijev (16 novih dinarjev) na svoje tedenske plače.

Takšen zahtevek po povzraščanju je seveda malenkost in tudi, če bi ga stavkajoči dosegli, se njihov žeton relativno dober standard (grafiki so med najbolj plačanimi tiskarskimi delavci v Britaniji) zaradi tega ne bi kaj pridno dvignili. Kvedem morajo za vršek piva več na teden. Lastniki osrednjih londonskih časopisov, ki so ime-

li zaradi stavke milijonske izgube — časopis »Daily Mirror« sploh ves teden ni izhajal — so zagotovo, da bo do vseh sedem tisoč stavkajočih grafičnih delavcev odpuštili, ker da je stavka protizakonita in stavkajoči kršijo podpisane pogodbe. Zaradi te grožnje so stavkajoči najeli odvetnike in odšli na vrhovno sodišče. To pa je

ta teden salomonsko odločil, da nimajo prav ne stavkajoči ne delodajalci, ter da je zato najbolje, če se oboji vrnejo na stari »status quo«. Grafični delavci tako sedaj spet delajo, založniki jih ni so odpuštili in časopisi spet izhajajo v rednih nakladah. Vendar spor ni pozabljen kajti... kajti sindikat grafičnih delavcev sploh ni stav-

kal zato, da bi vsak njegov član dobil tistih 40 penijev več v svoji tedenski kuverti. Ne, šlo je le za »časta«, za »princip«, ki je značilen skorajda izključno za britanske sindikate.

Seveda pa Britanija ne doživlja samo prestižnih stavk. Naslednja stavkovna novost, s katero se v zadnjem času sooča britanska družba (in ne ve, kaj bi z njo), so stavke, ki se porajajo v tistih poklicih, ki po tradicionalni logiki otočano sploh »ne bi smeli stavkati«. S stavkami grozijo — in jih tudi izvajajo — visoko nagrajevani medicinski specialisti, učitelji, vladni uradniki, gasilci, vozniki rešilnih avtomobilov, medicinske sestre... Pri teh poklicih seveda ne gre za prestižno stavljanje, ampak le za bolj za višje donoske saj je znano, da so delavci v teh poklicih (z izjemo medicinskih specialistov) zelo revno nagrajevani.

Leto 1974 je bilo za Britanijo po številu stavk katastrofalno leto. Britanska industrija je zaradi njih izgubila več kot 14 milijonov delovnih dni, kar je še enkrat več kot v letu poprej. Huje je bilo edinele leta 1972, ko je Britanija zaradi rudarske stavke in stavkovnih akcij zoper sporni zakon o odnosih v industriji izgubila skoraj 24 milijonov delovnih dni. Tudi v lanskem letu nosijo levi delež rudarji, ki so s svojo stavko »olajšali« indu-

strijo za pet in pol milijona delovnih dni. Britanija se po številu stavk uvršča v vrh zahodnih dežel. Samo lani je imela več kot 2000 stavk. Stavke so nedvomno v veliki meri prispevale k temu, da je Britanija v lanskem letu zabeležila enega izmed rekordnih skokov v porastu osebnih dohodkov. Ti so narasli v povprečju kar za 28 odstotkov. Nesorazmerje med temi odstotki in 14 milijoni izgubljenih delovnih dni pa seveda vrtinči inflacijsko spiralo.

MITJA MERŠOL

Spodrezani frak

... Če zakonska družica dobi zaposlitev na visokem državnem mestu, ni nič narobe, če mož ostane doma in pazi otroke, je izjavila prva francoska ministrica za ženska vprašanja Françoise Giroud v nekem intervjuju. Giroudovi se to zdi popolnoma normalno, čeprav ne govori iz lastnih izkušenj, ker ni poročena. Vsekakor pa francoska ministrica, kolikor je znano, ne namerava uveljavljati enakosti med moškimi in ženskami v dekretih, še manj pa tako radikalno kot, na primer, v Sovetskem zvezi, kjer so ženske, ki se poročajo, v tistih poklicih, ki po tradicionalni logiki otočano sploh »ne bi smeli stavkati«. S stavkami grozijo — in jih tudi izvajajo — visoko nagrajevani medicinski specialisti, učitelji, vladni uradniki, gasilci, vozniki rešilnih avtomobilov, medicinske sestre... Pri teh poklicih seveda ne gre za prestižno stavljanje, ampak le za bolj za višje donoske saj je znano, da so delavci v teh poklicih (z izjemo medicinskih specialistov) zelo revno nagrajevani.

Leto 1974 je bilo za Britanijo po številu stavk katastrofalno leto. Britanska industrija je zaradi njih izgubila več kot 14 milijonov delovnih dni, kar je še enkrat več kot v letu poprej. Huje je bilo edinele leta 1972, ko je Britanija zaradi rudarske stavke in stavkovnih akcij zoper sporni zakon o odnosih v industriji izgubila skoraj 24 milijonov delovnih dni. Tudi v lanskem letu nosijo levi delež rudarji, ki so s svojo stavko »olajšali« indu-

strijo za pet in pol milijona delovnih dni. Britanija se po številu stavk uvršča v vrh zahodnih dežel. Samo lani je imela več kot 2000 stavk. Stavke so nedvomno v veliki meri prispevale k temu, da je Britanija v lanskem letu zabeležila enega izmed rekordnih skokov v porastu osebnih dohodkov. Ti so narasli v povprečju kar za 28 odstotkov. Nesorazmerje med temi odstotki in 14 milijoni izgubljenih delovnih dni pa seveda vrtinči inflacijsko spiralo.

... Profesor Nicholas Lorrain iz Sorbone že od leta 1973 vsak ponedeljek in četrtek ureda angličino »dijakov« in pravi, da leta še prav dobro govori angleško. Napredek je, kot pravi profesor, viden v glasovni in intonacijski pisavi. Čeprav je, kot pravi profesor, viden v glasovni in intonacijski pisavi. Čeprav je, kot pravi profesor, viden v glasovni in intonacijski pisavi.

ZAKAJ JE LENA ZOTOVA POBEGNILA OD DOMA

Zli duh potrošnje v ZSSR

»Opozorilo zoper vročično hlantanje za materialnimi dobrinami!« - Velik odmev v časniku »Izvestija« - Koliko in kaj zmore poprečna sovjetska plača

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, jan. — Nekako pred poldrugim letom, jeseni 1973, se je v idilni vasi Meščerskoje, zdeski v obsegu košatih gozdov Podmoskovlja, kakih 40 km južno od sovjetske prestolnice, zgodilo nekaj, kar sicer tudi drugod v svetu ni tako redko in nevsakdanje. Šestnajletna šolarka Lena Zotova je pobegnila od doma. Družino, v kateri so se vsi po vrsti trudili, da ji nudijo kar največ, je zamenjala s pol prazno hišo na robu vasi, v kateri je samotarsko živela upokojena učiteljica. Dogodek je dolge mesece burkal sovjetsko javnost.

Burkal jo je zato, ker je vladni list »Izvestija« izbral dogodek kot moralni nauk potrošniških dobrin čedalje bolj lačni sovjetski javnosti kot opozorilo zoper vročično hlantanje za lepimi, dragocnimi predmeti, ki vse pogosteje vabijo iz sovjetskih izložb. Zdelo se je, da je Lena na pravilni heroji, upornici zoper čedalje bolj zmaterializirani svet, ki pozablja na svojo duhovno bogatstvo.

Vas iz pravljice

Lena je rasla v družini, kakršne se običajno srečujejo po okoliških vaseh nedaleč od sovjetske prestolnice. Meščerskoje je ena izmed dveh vtihi podmoskovskih vasi, stisnjenih v gozdno zavetje nekaj kilometrov stran od glavne ceste. Nekakšno staro rusko idiliko je to: modro, zeleno, oranžno in rumeno obarvane lesene hiške z ljubo izrezljanimi pročelji, kot bi se vzele z »skazke«, stare ruske pravilice sredi med smrekami, breza in gostim hrastjem.

V poletnem času se v Meščerskoje in druge podobne vasi v Podmoskovju zlivajo številni meščani, »dačniki«, kot jim pravijo, oziroma gostje iz mesta. Zdale se sibi o v teh domačinih lesenih hiškah in vaščani jim strežejo. Nekateri jih vzamejo pod streho po pet, tudi deset in se sami ta čas stisnejo v skromno sobico, zavajajo rokave in kuhajo, perejo ter opravljajo razne posle za svoje goste.

Tako je bilo tudi v družini Zotovih. Iz leta v leto je oče sprejemal na dom čeda le še večje število »dačnikov« in čedalje več je morala za nje delati vsa družina. Lena, mati, bratje in tudi Lena. Vse proste ure so morali žrtvovati za goste iz mesta. Kajti meščani so dobro plačali. In Lenin oče je videl pred sabo samo čarobno rumeno rjav papirček z napisom »rubelj«. Da bi lahko kupil stvari: čimveč stvari in čim lepše stvari.

Lena se je naposled v zadnjem razredu osmletke temu uprla. Zbežala je od doma »Ne v mesto, k lahke mu življenju«, je poudaril list »Izvestija«, ampak na drugi konec vasi, v nišo, kjer ni bilo tesno od stvari, ampak od knjig, koder na večer niso razpravljali o cenah potrošniškega blaga, ampak o vrednosti ljudskega bogastva.

Od trenutka, ko so »Izvestija« zapisala Lenino zgodbo, se je začela v redakcijo zlivati reka pisem. Bilo jih

je vseh vrst. Nekateri med bralci so povzdigovali Leninov upor: »Dol s klanjanjem stvarim! Naj živi bogastvo nematerializiranega sveta!« A večina jih je mislila drugače.

»Dovolj je lepih fraz!«

»Dovolj nam je lepih fraz, dajte nam lepih stvari,« je zapisal neki jezni oralec. Drugi je z dna svoje duše izvil vzdihi: »Naj žive lepe reči!« In tretji: »Primer Lenine Zotove nikakor ne more služiti kot nauk. Lejte jo, nehvalno, zbežala je od doma, kjer je vse delalo samo zanj. Proti čemu pa se pravzaprav upira? Proti materialnemu bogastvu, za katero se mi vsi »sojuzkimo« in naprezamo?« Žadost nam je asketskih idealistov je zapisal četrti. In podobno.

Zgodba je očitno prizadela ljudi v samem njihovem bistvu. Odkar je sovjetsko vodstvo pred leti, zlasti pa na začetku pravkar se iztekajoče petletke, leta 1971, sprožilo geslo o potrebi dvigovanja življenjske ravni prebivalstva, o povečani proizvodnji stvari za široko rabo, o izboljševanju kakovosti in izbiri izdelkov, je zanimalo v ljudeh težko za sobo lakoto po nakupovanju, po lepšem oblačenju, po ustvarjanju večjega ugodja. Mnogo leto je denimo poprečno štiričlanska sovjetska družina porabila za nakupe kakih 12.000 novih dinarjev več kot štiri leta prej.

Toda lepe stvari niso poceni, zlasti pa še tiste ne, ki jih uradno označujejo za luksuzne in nepotrebne. In prihajajo na trg v omejenem številu. »Normalno si je že leti, da si lepo oblačen, da imaš lepo pohištvo,« so nedavno zapisala »Izvestija«. »Normalno pa je misliti, da v življenju ne moreš brez moherja na sebi in žugulja pred hišo.« Najdražja je ravno motorizacija: motor znamke »Izputer 3« velja 15.000 novih din, znamke »Ural« 28.000, avtomobil »Zaporožec« (nekakšen sovjetski fičko) 70.000, »moskovski« 100.000 in »žuguli« 111.000 novih dinarjev.

Precej je zapeljivo, če se tudi za poprečen hladnik, ki velja v novih dinarjih 5000 malo boljše (znamke »ZIL« pa 6.700 din. Najnavadnejši sesalec za prah velja 900 din, radijski aparat se giblje od 600 (znamke »Alpinist«) do 3.300 (znamke »Riga 103«). Za boljše uro cimo znamke »Čajka 1601« je treba odšteti tudi 2.000 din. Navaden televizor velja

7.720 dinarjev. Tudi boljše oblačila, zlasti pa še volne na ali tista iz uvoza, niso poceni. Za ilustracijo cene uvožene pletene moške tope 1.000 din.

Zaslugej postrani

Vse to so cene, ki jih sovjetska poprečna plača (za letošna predvidena 2.880 din) še manj pa najnižja (za letošna načrtovana 1.400 din) težko zmore, četudi sta pogosto v družini zaposlena dva, oče in mati, ki tako zbereta po prečno po 5.000 din. Potrebno je torej dodatni zaslužek. In ta je v SZ zadnja leta izredno v modi. Malone vsakdo tu zagrablja za vsakršno dodatno delo, ki se mu ponudi, intelektualci ni sram najbolj težkega opravila, le da iz njega iztisne kakšen rubelj. Podmoskovskim vaščanom, kakršni so Zotovi, so šle na roko želje meščanov, da se naučijo porave.

Postanski zaslužek pa ni edini vir naraščajočih potrošniških mirzac. SZ Drugi je povezan z dejstvom, da predelovalna industrija ne zmore dohajati povpraševanja potrošnikov in da je lepih reči slejkoprej še malo na voljo. Pojavljajo se tu in tam samo od časa do časa in zato je večših treba zanje organizirati pravačev. On dan so se npr. časopisi zgro-

zili nad primerom štirih fantov iz kulbiševske tovarne v Kazanu, ki že dve leti vsako prostoro soboto brskajo po komisijah trgovin — za lepimi srajcami, kavbojkami in drugimi modnimi oblačili. »Pomislite, malone dva meseca letno izgube po komisijah trgovin,« so se zgrozili v časopisu. A svoj delež krivde ima prejkone nezadostna oskrbljenost govin — kot jo ima sicer tudi v naraščajočih in strogo kaznovanih primerih prekrpekovanja z dragocenimi predmeti (kazni so ekemplarčne, pet do sedem let).

Kako pa se je končala Lenina zgodba? Pač tako, da vendarle ostane kot svetel zgled. Vrnila se je domov. In minulo poletje njen oče ni več sprejel nobenega »dačnika«, edini v vasi. Zaka ji uničeval sebe in družino zaradi denarja, je rekel. Res mu je bilo sprva nudo, ko je videl, kako k sosedom prihajajo množice meščanov. Nato pa je kupil knjigo o omari, že davno pozabljeno kos pohištva v družini Zotovih.

Zgodba o Leni iz Meščerskoje ima torej svoj epilog. A vprašanje je, kakšen bo nadaljnji razplet zgodbe o vseh tistih številnih sovjetskih ljudeh, ki jih je zgrabila potrošniška mirzica. Za letošni sicer plan nekoliko upošabljen proizvodni predmetov za široko rabo (prvič v petletki je dal plan prednost težki industriji) in skušal tudi z visokimi cenami nekaterih med njimi zavreti povpraševanje. A očitno je potrebno tudi moralno vzgajanje — kot kaže Leninov primer. TIT DOBERSEK

Kitajski kmetje spet pišejo

Na tisoče kitajskih delavcev, kmetov in vojakov je aktivno angažiranih na literarni fronti, tako da so številni romani, esei, pesmi in novele izpod njihovega peresa zagledali luk sveta in postali popularni po vsej Kitajski.

Toliko angažiranost delavcev, kmetov in vojakov pri pisanju so zaznali na Kitajskem nazadnje leta 1957, čeprav je mogoče o tem govoriti tudi v poznějšíh letih, vendar bolj ali manj na krajevni ravni. Tako so v praksi ponovili tisto, kar je bilo značilnost politike »stotih cvetov«. Tedaj so objavili na stotine novel in pesmi, katerih avtorji so bili delavci in kmetje. Objavljali so jih v revijah, iz delovnih organizacij so jih v uradnih tiskanih nosili kar v vrečah, kajti veljalo je, da neke vrste tekmovalstvo: kdo bo več.

Značilnost sedanjih literarnih, ekonomskih, političnih, zgodovinskih filozofskih in drugih del delavcev, kmetov in vojakov je v primerjavi s časi »sto cvetov« pred sedemdesetimi leti precejšnja kolektivna delo. Tako so številni delavci iz pekingske tovarne motornih vozil sestavili »Zapiske o kmetstvi« in »Kaj so obstajale na Kitajskem do pred 2100 leti. To knjigo s približno 40.000 besedami do sedaj prodali v 1,5 milijona izvodih, 14 provinc in okrajev pa pripravljajo ponatis.

Poleg zgodovinskih filozofskih pogledov prinaša dober del literarnih in ekonomskih del kmetov in vojakov v literaturi. Sedaj vztrajajo na tem, da mora literatura služiti proletarski politiki, delavcem, kmetom, vojakom in socialistam, drugim besedam naj bo proletarska kultura. Vse to gre v sklop kampanje proti bivšemu obrambnemu ministru Lin Pia in starodavnemu filozofu Konfuciju, ker menijo, da bi s takšnim literarnim gibanjem preprečili, da bi položaje v nagradni prevzeli zagovorniki restavracije stare

ve Liu Sao Cija, ki se je nagibal k liberalizaciji v literaturi. Sedaj vztrajajo na tem, da mora literatura služiti proletarski politiki, delavcem, kmetom, vojakom in socialistam, drugim besedam naj bo proletarska kultura. Vse to gre v sklop kampanje proti bivšemu obrambnemu ministru Lin Pia in starodavnemu filozofu Konfuciju, ker menijo, da bi s takšnim literarnim gibanjem preprečili, da bi položaje v nagradni prevzeli zagovorniki restavracije stare

ve Liu Sao Cija, ki se je nagibal k liberalizaciji v literaturi. Sedaj vztrajajo na tem, da mora literatura služiti proletarski politiki, delavcem, kmetom, vojakom in socialistam, drugim besedam naj bo proletarska kultura. Vse to gre v sklop kampanje proti bivšemu obrambnemu ministru Lin Pia in starodavnemu filozofu Konfuciju, ker menijo, da bi s takšnim literarnim gibanjem preprečili, da bi položaje v nagradni prevzeli zagovorniki restavracije stare

Okence v svet

kih, delavskih in vojaških avtorjev sodobne teme. Tako so kmetijske in industrijske proizvodne organizacije postale predmet literarne obdelave, kjer hvalijo politiko nasilnosti na lastne moči in prizadevanje delo. Hkrati kritizirajo buržoazno linijo nekdanjega šefa države.

ga sistema. Hkrati s temi izdajami pripravljajo tudi zbrana dela Marxa in Engelsa v 39 knjigah, ki se bodo kmalu pojavila na kitajskem knjižnem trgu. Sicer so v letu 1974 na Kitajskem izdali raznih knjig v nakladi 2 milijardi in 100 milijonov izvodov.

Veliko pričakovanje se ni uresničilo. Sredi lanskega leta je ameriški predsednik Gerald Ford izjavil, da bo do 31. decembra 1974 Američani dobili pravico do proste prodaje in nakupa zlatih palic, kar je povzročilo ostre proteste bančnikov in celo nekaterih vladnih strokovnjakov, ki so — med njimi je bil tudi direktor ameriških zveznih rezerv Arthur Burns — zagotavljali, da bo predsednikov ukrep povzročil pravo »zlato mrzlico«.

Američani, katerih prihranke spodjeda inflacija ter se jim zaradi bližajoče se recesije obetajo časi zategovanja pasu, bodo, je trdil Burns, nemudoma pretopili privarčevane zelene dolarje v rumeno kovino. Predsednikovi izvedenci so se zaradi teh bojazni odločili za hkraten nasprotni ukrep. Šest dni po odpravi zapora za zlato so priredili dražbo, na kateri so ponudili za dva milijona unč zlata iz državnih rezerv, in sicer po tržni ceni. Tako so umetno povečali ponudbo in cena zlata se je znižala. Dražba zlata, prva po 41 letih »zlata prohibicije«, je doživela popoln polom. »Mislim, da so prodali komaj 300 unč,« je dejal Samuel Weiss, čigar družba dobavlja zlato več kot dvajsetim bankam v ZDA. Še več, do polovice so kupili kupci iz Evrope.

Gospodarski analitiki so kaj kmalu ugotovili, kje so vzroki, da se obeti o lovu na zlato niso uresničili. Vladni izvedenci so že kmalu po Fordovi izjavi začeli svariti Američane pred nakupom zlata, češ da je to slaba investicija in bo ameriškemu gospodarstvu povzročila še dodatne težave. Teden dni pred odpravo prepovedi so se temu sistematičnemu pritisku pridružile še nekatere velike banke, ki so svojim varčevalcem svetovale, naj ne kupujejo zlata, ker da je to preveč tvegano za »male investitorje«.

Najdlje je v takšnem prepričevanju šla Dreyfus Corporation, ki je označila, da bo sicer prodajala zlato, vendar mora biti najmanjši nakup 2500 dolarjev, obenem pa mora vsak kupec ob nakupu plačati 7,5-odstotne »pasivne obresti«, torej pristojbino za hrambo.

Večmesečna kampanja vladnih krogov in vodilnih bank je torej učinkovala in ameriška vlada je lahko ugotovila, da je dosegla cilj: Američanom več ne kratijo pravice do »zasebnega zaklada«, obenem pa se je cena zlata močno zmanjšala, od skoraj 200 dolarjev za unčo (30. decembra 1974) na 176 dolarjev (9. januarja 1975). Storjen je bil prvi korak za »izobčenje rumene kovine«.

Dolga »prohibicija«

Težave, ki jih ima ameriška vlada z neposlušnim zlatom, trajajo že dobra štiri desetletja. Ko je leta 1933 predsednik Franklin Roosevelt prepovedal prosto trgovino z zlatom, je bila rumena kovina osnova ameriške valute in dolar je dejansko predstavljalo določeno količino zlata. Roosevelt je imel dobre razloge za svojo odločitev. Ker je tedaj veljala neposredna zamenljivost dolarja za zlato, je hotel preprečiti, da bi varčevalci med najhujšo gospodarsko krizo trumoma kupovali rumeno kovino in s tem povzročili še dodatne težave ameriškega gospodarstva.

Pozneje si je ameriška valuta močno opomogla, po sporazumu o svetovnem denarnem sistemu v Bretton Woods leta 1944 pa je dolar postal osnova tega sistema. Zlato so potisnili ob stran in mu določili nespremenljivo tržno ceno: unča zlata je stala natanko 35 dolarjev. Prva leta po vojni je sistem deloval brez napake. Zdale se je kazati že prve posledice Marshallovega načrta, ameriško gospodarstvo je vzcvetelo in dolar je dejansko uveljavil svojo vlogo svetovne valute.

Sporen ukrep

Izobčenje rumene kovine

Pogrevanje ideje o izločanju zlata iz denarnega sistema

Komaj dobro desetletje po vojni pa se je ekspanzivnost ameriškega gospodarstva začela zmanjševati. Zaradi politične napetosti in prevelikih vojaških izdatkov (to so bili časi hladne vojne ter vojaških zapletov v Koreji in Vietnamu) je prišlo do odтока zlata iz rezerv v Fort Knoxu, kar je neposredno zmanjšalo tudi vlogo ameriške valute.

Polom Bretton Woodsa

Dogovorjena cena je postala ne vzdržna. Zahodne države so najprej ustanovile »zlato pool«, ki naj bi s posredovanjem na mednarodnem trgu držal zlato v dogovorjenih višjih, polomu »poola« pa so (leta 1968) centralne banke zahodnih držav sklenile, da bodo med seboj sicer trgovala po

uradni ceni zlata, obenem pa so dopustile vzpostavitev prostega trga (borze), kamor naj bi se stekalo zlato, namenjeno za draguljarstvo, investicije in špekulacije. Dvotinost je še poudarila nevezdnost bretttonwoodskega sporazuma. Leta 1971 so morali Američani vendarle priznati, da njihova valuta ni nedotakljiva. Dolarja že lep čas niso zamenjevali za zlato vsakomur, pač pa le emisijam bankam drugih držav, tedaj pa so dokončno ukinili vsakršno zamenljivost dolarja, ki je prvič po vojni bil uradno razvednoten. Dve leti kasneje je sledila druga devalvacija, ki je ustrezno spremenila tudi pariteto zlata. Namesto 35 je zlato poslej stalo 42,22 dolarja za unčo (31,1 grama).

Skoraj hkrati so se v ameriških vladnih krogih pojavile zamisli o »de monetizaciji« zlata, torej da zlato ne

bi več imelo funkcije plačilnega sredstva. ZDA so namreč uvidele, da je dolar že povsem izgubil vodilno mesto v mednarodnem denarnem sistemu, poleg zlata so njegov položaj spodkopavale druge valute, predvsem marka, jen, francoski ter kasneje tudi švicarski frank. Na letni konferenci mednarodnega denarnega sklada (IMF) v Nairobiu so ZDA izjavile, da je potrebno zlato izločiti iz denarnega sistema in znova uveljaviti vodilno mesto dolarja. Kljub ostruemu pritisku je bila zahteva odklonjena, šele leto kasneje so se finančni ministri članice IMF dogovorili o ustanovitvi posebne obračunske valute »posebnih pravic do črpanja« (SDR ali papirnatu zlato), v kateri je bilo zastopanih 16 različnih valut, največji delež (30 odstotkov) pa so dali dolarju. Kljub nasprotovanju dežel v razvoju so za sestavo SDR upoštevali delež dežel v svetovni trgovini.

Ze nekaj prej pa so se v svetovnem gospodarstvu začele kazati velike spremembe. Članice organizacije izvoznice nafte so povečale ceno svoje nafte, naraščati so začele cene surovin, tehnologije in hrane. Vse to je povzročilo, da so tudi razvite države začele izgubljati primanjkljaje v plačilnih bilancah, pojavila se je nezaposlenost, skokovita inflacija. Med gospodarstveniki na Zahodu so se pojavile zamisli, da bi lahko sedanje težave prebrili s »izobčenjem« zlata, ki bi poslužilo kot sredstvo za ozdravitev gospodarstva, obenem pa bi lahko znova vzpostavili trden položaj ameriške valute.

Francoski ukrep

Za takšen ukrep se je prva odločila Francija, ki je sredi januarja sporočila, da poslej veljajo za njene zlato rezerve (4,2 milijarde dolarjev po stari ceni zlata) borzne cene. Tako je s preprostim administrativnim ukrepom počel veriti svoje rezerve,

kar obenem pomeni tudi neposredno podporo dolarju, ki se je tako znebil nevarnega tekmeča.

Francoski poseg so v svetu sprejeli različno. Medtem ko so zahodne države, ki imajo veliko večino svetovnih zalog zlata, namignile, da bi tudi one utegnile kmalu storiti kaj podobnega, so naftne izvoznice in dežele v razvoju odločno zavrnile takšen način reševanja sedanjih gospodarskih težav. Najostrejši je bil iranski šah, ki je brez ovinkov izjavil, da bi revalvacija cene zlata pomenila zlom sedanjega denarnega sistema pa tudi konec sedanjega »premirja« na področju naftnih cen. Naftne izvoznice se namreč dobro zavedajo, da bi z revalvacijo zahodne države dobile več sredstev za nakup energije, s tem pa hkrati tudi več »naftnih« dolarjev, ker bi si jih z načrtom o »preusmerjanju« pravzaprav posojali sami sebi in tako imeli dvojno korist.

Odklonilno stališče so sprejele tudi dežele v razvoju. Potem ko so razvite države na dveh konferencah IMF blokirale njihovo upravičeno zahtevo za povečanje pomoči ter da bi SDR povežali z vprašanim sredstvom za gospodarski razvoj, pomeni morebitna revalvacija zlata nov poskus razvitega sveta, da svoje trenutne težave uredi na najlažji in enostrajni način, hkrati pa tudi nov dokaz, da razviti svet še ni sprevidel, da so razvojna vprašanja nedeljiva in stvar celotne mednarodne skupnosti.

Enostransko ukrepanje bo gotovo tudi vplivalo na prihodnje razprave o vzpostavitvi novega mednarodnega denarnega sistema, ki ga že nekaj časa zahteva večina članice IMF. Zdaj se namreč, da sedanji dogodki o statusu dolarja in zlata pomenijo pravzaprav le poskus zahodnih držav, da prestreže zahtevo po reformi sistema ter ga kljub zahtevam dežel v razvoju zakrpa glede na lastne koristi.

Božo Mašanović

Za gram sveta

... Ideološka nasprotja med angloskimi osvobodilnimi gibanji so takda, da bi ugnela časovna privesti do trenja, ob katerih bi lahko tekla tudi kri. Neki predstavnik MPLA je časnikarjem v Penini (kjer so sklenili sporazum o bodoči angloski neodvisnosti) izjavil, da »so osvobodilna gibanja sklenila sporazum, ni so ustanovila fronte«. Militarizacija nacionalističnih struktur, do katere je prišlo med desetletnim oboroženim bojem, utegne vplivati na to, da bi vprašanja, ki se bodo zastavljala (zlasti po neodvisnosti) rešila s silo...

jeune afrique

... Na prvi pogled se zdi, da pričajo rezultati

kitajskega kongresa o znatni konsolidaciji: »stari mož« so očitno trdno zadržali v rokah. Toda čeprav zahodni opazovalci zdaj govorijo o splošni »umerjenosti«, je prepogosto so se take te izkazale za izrodke zahodnjakega kabinete ga opazovanja. Ker so Maoova osebnost in njegove vodilne misli ostale nedotaknjene, je namreč ustvarjalno-revolucionarni nemir ohranil svojo pomembnost za prihodnji razvoj dežele. Res je sicer, da red in umirjenost ustvarjata ugodno ozračje za gospodarski razvoj in diplomatsko odprtost toda Mao pravi, da je treba z istočasnim revolucio narnimi sunki preprečiti, da bi se red spremljal v birokratski okostni, h kateri je še zmeraj konfucijansko nastrojena Kitajska zelo nagnjena...

Neue Zürcher Zeitung

NOVE OSEBNE IZKAZNICE

Govoreča številka — ali matematična?

Kmalu začetek zamenjave osebnih izkaznic — Nič bi-stveno izkaznice, pa vendarle vrsta novosti in ukrepov

»Osebene izkaznice bomo v naši republiki začeli menjati v prvi polovici letošnjega leta. Počakati moramo namreč, da bodo pristojni organi zveznega izvršnega sveta odločili o slovenskem predlogu: po tem naj bi na celotnem jugoslovanskem ozemlju imeli enako izhodišče pri določanju osebnih številke, pravi Dore Dovedar, pomočnik republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Organi zveznega izvršnega sveta bi se morali odločiti že konec lanskega leta; ne ve se, zakaj tega niso storili.

Gre namreč za dva pristopa pri določanju osebnih številke: poznano tako imenovano »matematično« številko, ki jo je dobil vsakdo za statistiko SRS pri zadnjem popisu prebivalstva in številko, ki ji pravijo »govoreča« (sestavljena je iz datuma, meseca in leta rojstva občina in si jo je torej lahko zapomniti), ki jo vodi vsa večja jugoslovanska mesta.

»Saj bi v Sloveniji lahko takoj začeli izdajati nove osebene izkaznice, s to ali oboje matematično številko. Toda preprečilo smo, da bi edino enotna matična številka na vsem jugoslovanskem ozemlju omogočila enotno avtomatsko obdelavo podatkov in enoten informacijski sistem. Bolje, da se o tem republike zne-mijo prej, ne pa da bi se izdali osebene izkaznice, pa bi jih morali kasneje spet zamenjati; denarja ne bi hoteli metati stran,« je dejal Dore Dovedar.

Različne matične številke po republikah, neke matematične in druge govoreče, bi prav gotovo negativno vplivale na uresničevanje dolžnosti in pravic občanov.

Se zmerom bo obrazec natisnjen na debelejšem papirju, velik bo 6 krat 9,5 centimetra. Na prvi strani bo kot doslej grb SFRJ in napis »Socialistična federativna republika Jugoslavija, socialistična federativna republika Slovenija«.

tam bo prostor za vpis občine. Na levi strani bo naša svoja mesto fotografija in serijska številka, na desni bo napis »osebna izkaznica«, tam bodo vpisani ime, priimek in osebna matična številka.

Na hrbtini strani bodo rubrike za vpis rojstnih podatkov (dan, mesec, leto in kraj, občina in republika rojstva), za stalno prebivališče in naslov, datum izdaje, rok veljavnosti in registrsko številko. Tam bo tudi prostor za krvno skupino (to pa je novo), podpis in pečat.

Barva naše, slovenske osebene izkaznice bo enaka kot doslej, še zmerom bo tudi v prozornem ovitku. (Po podobi je po novem drugačna srbska, majhna temno-rdeča knjižica s šestimi stranmi).

Pa je še nekaj novosti. Osebene izkaznice tistih, ki še niso stari 18 let, bo zdaj veljala pet let (prej 7), ljudi od dopolnjenega osemnajstega do 50. leta zdaj 10 let (prej 15), oni, ki so dopolnili 50. leto starosti bodo imeli izkaznico s trajno veljavnostjo (pri teh torej ni nobenih sprememb). Nova je tudi določba, da dobijo na zahtevo staršev ali skrbnikov izkaznico tudi otroci, ki še niso dopolnili 15 let (prej se je to zgodilo pred štirinajstimi leti).

Tudi z obvezno zamenjavo izkaznic bo drugače. Zdaj je bila veljavna ne glede na to, ali je lastnik spremenil prebivališče. Po novem je bo treba zamenjati že, če bo spremenil hišno številko.

Nova je spet določba, ki prepoveduje zastavljanje osebene izkaznice oziroma jemanje tuje za zavarovanje pravic (kot se je velikokrat dogajalo v trgovinah, tembolj gostinjah). Osebene izkaznice namreč ne služi temu namenu, s tem pa bodo preprečili marsikatero zlorabo. Kaznovano bo tako tisti, ki jo bo vzel, kot oni, ki jo nekemu s takšno namero izročili.

MIJA REPOVZ

Z MINUS 196 STOPINJAMI NAD TUMOR

Mráz — proti raku

Novo orožje kirurgov na ljubljanskem onkološkem inštitutu — Aparatura omogoča nove operacijske metode

Osem kirurgov in štirje ginekologi onkološkega inštituta v Ljubljani bodo še ta teden začeli operirati z enim najsoodobnejših kirurških orodij, kriokirurškim aparatom, prvim te vrste v Jugoslaviji. S to pridobitvijo bodo močno izpopolnili tehniko operiranja z uporabo ekstremno nizkih temperatur, ki so jo sicer — prav tako prvi pri nas — razvijali na inštitutu že peto leto. Naša ugodna raziskovalna in klinična ustanova pa bo izboljšala še eno metodo pri kompleksnem zdravljenju rakavega bolnika. Aparat sta Onkološkemu inštitutu kupila glasbenika brata Slavko in Vilko Avenik.

»Kryosa« po grško pomeni ledeno mraz. Vendar kriokirurška metoda sega še mnogo globlje v mraz, kot so ga stari Grki lahko občutili ali si ga predstavljali. Njena učinkovitost se začne izražati pri 15 stopinjah pod ničlo. Do minus 60 stopinj očesni kriokirurgi izkoriščajo tako imenovani adhezivni efekt, do 100 stopinj pa vnetno reakci-

to, posegli pa so po njih onkologi, še zlasti od kar se je v zadnjem desetletju začela kriokirurška, prej izrazito teoretična veja kirurgije, uveljavljati na nekaterih najbolj razvitih klinikah na svetu. To je bilo v obdobju, ko so tehniki dali kriokirurgom na voljo nekaj učinkovitih super mraznih snovi, na primer tekoči dušik, v katerem

Tri metode zmrzovanja

Sodobni kriokirurški aparat, sicer serijski izdelek Münchenske firme Linde, vreden okoli 140.000 dinarjev, je na videz preprosta naprava: rezervoar ima 4,5 litra tekočega dušika, kar zadostuje za 15 do 20 minut operativnega posega. Pod pritiskom 1,3 do 2 atmosfere odteka na —196 stopinj zmrznjeni dušik prek podprizn meter dolge gibljive spirale cevi do nastavka, ki je bistveno kriokirurško orodje. Za različne kriokirurške metode daje aparat na voljo različne nastavke:

— pri kontaktni ali zaprti metodi ohladi dušik le kovinsko okroglo ploščico, ki ima različne dimenzije: od 1 do 5 cm. Ta metoda »dotikanja« je zlasti primerna pri tumorjih na koži in v ustni votlini;

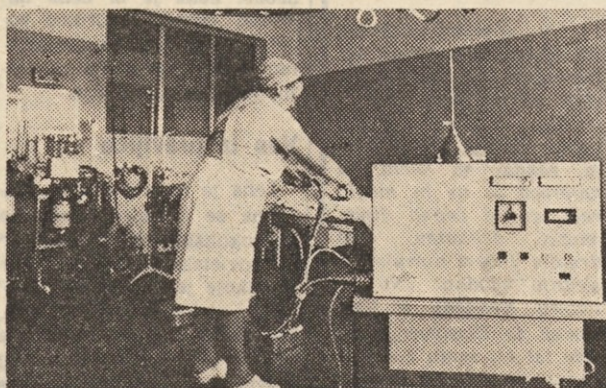
— pri razpršilni metodi se dušik direktno nanaša na površino tumorja, zlasti če je dobro prekrvavljen in kot tak slab prevodnik mraza, prelahko za kontaktno metodo;

— isto velja pri tretji, penetrantni metodi, ko poseben nastavek kot sondo vpenje v tumor, tako da ga zmrzujejo v njegovi notranjosti. Te metode na Onkološkem inštitutu še niso uporabljali. Omogočila jim jo bo nova aparatura.

Velik prispevek

»Naprava je zelo priročna, operativna tehnika pa z njo razmeroma preprosta. Osvajali jo bomo vsi kirurgi na kirurškem oddelku in tudi nekateri ginekologi našega inštituta,« so povedali. »Z njo nam bodo tumorji lažje dostopni, boljše in hitreje bomo lahko izkoriščali zmrzovanje. Ze s prejšnjo aparaturo in z dosedanjimi rezultati zdravljenja smo bili zadovoljni, saj smo v večini primerov z operiranjem zmrznjenega tkiva tumorje zmanjšali, včasih pa kar odpravili. V vseh primerih pa smo zmanjšali bolečine, krvavitve, gnojenje, skratka zboljšali splošno stanje bolnika. Nov kriokirurški aparat nam bo še bolj pomagal krotiti nekatere vrste raka, pri katerem so nekatere druge metode, obsevanje ali zdravila, manj učinkovita, ali pa sploh brez moči.«

ZELJKO KOZINC

NOV KRIOKIRURŠKI APARAT — Pomembna pridobitev na kirurškem oddelku Onkološkega inštituta. Foto: J. Znidaršič

jo zmrznjenega tkiva. Če se za trenutke še pomudimo pri očesni kriokiruriji, naj omenimo zlasti njen uspeh pri odstranjevanju posledic tako imenovanega odpadnega mrežnice. Ta del očesa, kjer so živčna vlakna, ki lovijo svetlobo, se včasih sname z žrlika, zaradi česar človek do končno ali delno oslepi. Do sled je se očesni kirurg boril proti temu z operacijo, pri kateri so s pomočjo visokih temperatur mrežnico »privarili« nazaj. Toda rekonvalescenca je trajala tudi po nekaj tednih, kar samo po sebi ne bi bilo nič hudega, če med tem bolnik ne bi moral ležati popolnoma mirno, z nepremično glavo, zagoden med večje peska, da bi se mu od morebitnega kašlja ne streslo oko in da bi se mrežnica spet ne snela. Očesna kriokirurija vvarja tako dobro, da lahko operiranec takorekoč vstane z mize in se napoti domov.

Naša očesna kirurgija še ne uporablja »zmrzovanih« me-

je možno spustiti temperaturo do 196 stopinj pod ničlo. Ljubljanskim onkologom so napravili, s katero je bilo mogoče izkoriščati tako nizko temperaturo, izdelali strokovnjaki z inštituta Jožef Stefan. Pred petimi leti so jim izdelali originalno aparaturo za zmrzovanje površinskih tumorjev, ki so jo tudi patentirali. Kriokirurji pa s to aparaturo niso obstali le pri teh tumorjih, pač pa so v zadnjih dveh letih začeli zmrzovanje uporabljati tudi pri operacijah raka na dojki ter pri tumorjih ustne votline in danke (z novo aparaturo bodo operirali tudi ginekološke raka). Z dovoljvišnim uspehom so opravili okoli 100 posegov.

Pri zmrzovanju zgornja zmrznjena plast tumorja deluje kot izolator in preprečuje vpliv nizke temperature na globlje sloje. Zaradi tega postopoma, da odkrivanja zmrznjena plast tumorja propade in sama odpade, kar pa ponovno vse postopek tolikokrat, dokler ne uničimo vsega tumorja. Pri naših bolnikih zmrzovanje in ogrevanje tumorja ponavljamo dvakrat do šestkrat in sicer v razmakih dveh ali treh tednov.

Po drugi metodi pa lahko zmrznjeni del tumorja takoj odstranimo in nato zamrzamo še globlje plasti.

BERITE REVUJO
DAN

GUSTAV GUZEJ

Sovjetsko-ameriško sodelovanje v vesolju

Priprave za skupni polet

Končne priprave za spoj obeh ladij so usklajene

juz»—»Apollo«, v okviru katerega ste opravili polet v vesoljski ladji »Sojuz-16«?

A. Filipčenko: Prvi korak v angažiranju vseh držav v vesoljskih poletih s človeško posadko je bil storjen z odlokom Združenih narodov o reševanju kozmonavtov, ki so se ponesrečili ali so prisiljeni pristati na ozemlju drugih držav. Zdaj je storjen drug korak — izpopolnjevanje se metode reševanja kozmonavtov v vesolju. Ta program spojitve bo imel vedno veliki pomen pri angažiranju novih držav v osvajanju vesolja in skupnem delu kozmonavtov.

N. Rukavišnikov: Vesoljske postaje ne morejo obstajati brez spajanja vesoljskih ladij, ki je nujno pri izmenjavi posadke in dostavi tovora. Prepričan sem, da se bodo postajala ZDA in ZSSR pridružile tudi postaje drugih držav, in ni daleč dan, ko se bo do pojavi mednarodni orbitalni laboratorij. Razumljivo je, da je naša glavna naloga v tem, da zagotovimo medsebojno usklajenost in poenotenje zunanjih mehanizmov, da bi v primeru, ko bi bilo potrebno, lahko kozmonavti prišli drug drugemu na pomoč ali pa bi se celo obiskovali. Zdaj v okviru programa »Sojuz« — »Apollo« prvič preverjamo načela te bodoče usklajenosti, preverjamo pa tudi mehanizme za približevanje in spajanje ladij.

A. Filipčenko: Prejšnji poleti so bili potrebni zato, da smo preverjali pripravljenost vesoljske ladje tipa »Sojuz« za spajanje. Tudi naš polet je pomenil poseben poskus in preizkus ladij v pogojih, ki so v največji možni meri bili podobni poletu, do katerega bo prišlo letos. Pri poletu, ki smo ga pravkar opravili, je poseben obroč zamenjeval ladjo tipa

»Apollo«, ki je deloval natanko tako kot ladja sama v zadnjih fazah spajanja.

Vprašanje: Pred tem poletom sta že oba bila v vesolju. S čim sta se ukvarjala po prvem poletu?

A. Filipčenko: Določeni sem bil za zamenjo na ladji »Sojuz-9«. Potem sem začel sodelovati v programu »Sojuz« — »Apollo«.

N. Rukavišnikov: Od mojega prvega poleta so minila tri leta. V tem času sem delal v konstruktorskem biroju in se hkrati pripravljaval za nove polete: sprva v okviru programa astrofizičnega observatorija, ki je bil uresničen v času poleta »Sojuz-13«, nato pa v okviru programa »Sojuz« — »Apollo«.

Vprašanje: Kakšen je vaš najgloblji vtis, ki ste ga prinesli s prvega poleta?

A. Filipčenko: V orbiti me je najbolj impresionirala lepota našega planeta. Zelo intenzivno sem občutil, da sem ponosen na človeštvo, ki je premagalo Zemljino težnost.

N. Rukavišnikov: V spomin se mi je vtisnula seja državne komisije, na kateri so določali člane posadke. Tedaj mi je že bilo jasno, da bom poletel v vesolje. Najbolj me je prevzel spušcanje vesoljske ladje. Bila je noč in name so neizbrisni vtisi napravili svetlobo, gorenje in življenje zraka. Kot inženir sem bil prevzet ob natančnem delovanju avtomatskega sistema za spuščanje ladij. Prvi stavek, ki sem ga spregovoril na zemlji, je bil: Kako sistem natančno deluje!

Vprašanje: S kakšnimi težavami se srečujete pri pripravi v okviru programa »Sojuz« — »Apollo«?

A. Filipčenko: Zame je največja težava jezik. Človek pri 46 letih se težko učil tujega jezika. Mi, komunisti, mo-

Brez zidanja cen?

Kaj prinašajo ukrepi za »tolerantnejšo inflacijo« v 1975. letu — Delitev na podlagi povečanja produktivnosti

OD NASEGA GEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 21. jan. — Tudi v začetku letošnjega leta, ki naj bi bilo leto zniževanja stopnje inflacije, se je pokazalo, da večina naših delovnih ljudi — proizvajalcev dopolne premišljeje o tem, kako bi povišali cene svojih sadov dela, popoldne pa se, ko gredo v trgovine, jezijo, ker so cene visoke.

Zaradi številnih zahtev po povišanju cen smo se znašli v zapletenem položaju, v katerem bi morali izjaviti bolj-šo politiko cen, ki jo prinaša resolucija o letošnjem razvoju. Pristojni organi v federaciji in republikah so že spoznali, da bi izpodkopali in celo porušili stabilizacijo če bi izpolnili vse te zahteve po višjih cenah. Tako bi bila stopnja inflacije v 1975 še večja od lanske — rekordne.

V določeni meri je bilo to tudi vzrok, da so v zveznem izvršnem svetu prejšnji teden s predsedniki izvršnih svetov republik in pokrajin sklenili dogovor naj do konca januarja ne bi obravnavali nobene zahteve po zvišanju cen, vse dokler ne bo izdelan družbeni dogovor o izvajanju politike cen. Osmutek tega dogovora je že pripravljen. Po vsem sodeč bo dogovor zajemal tudi argument, ki naj bi bil v samem zadržnem delu ter v njegovih samoupravnih vodilnih strukturah nasip pred inflacijo. Na podlagi zaključnih računov ali periodičnih obračunov iz inflacijskega leta 1974 bodo namreč ugotovljali, v kolikšni meri se je dohodek posameznih panog, organizacij, združenega dela in vseh, ki zahtevajo višje cene, povečal na podlagi povišanja cen, in koliko na podlagi večje produktivnosti dela. Ob tem omenjajo načelo — kot kaže, je to v primerjavi s

prejšnjimi leti nekaj novega — da delitev in nagrajevanje — moreta pomekati na podlagi na trgu ustvarjenega dohodka, preko povišanja cen, temveč na podlagi povečanja produktivnosti dela. Ze to, da nihče ne zahteva pet ali šestdesetstotnega povišanja cen, temveč petkrat ali še večkrat večje, kaže, da še vedno nismo odpravili za-panosti iz prejšnjega leta. Cene so se pogosto spremenjale, skoraj iz meseca v mesec, in zaradi govorice, da se bo podražil ta ali oni izdelek, so ljudje živeli v brezglavem strahu. Pravijo, da je tudi tisk s pisanjem o povišanih cenah, saj so občasno predvsem po dražljivih kupovali večje količine tega ali onega izdelka.

Celotni obračun za devet lanskih mesecev je že izdelan in iz njega se da videti, da se je družbeni proizvod v naši državi povečal — dve tretjini odpadeta na račun povišanih cen, samo tretjina pa iz dela. Nekatere delovne organizacije in skupacije, ki so povečale svoj dohodek tu- di za 200 do 300 odstotkov, pa kljub temu še zahtevajo novo povišanje cen, čeprav je stopnja izkoriščanja zmogljivosti zelo nizka. Tako so npr. izdelovalci pralnih praškov in sklade vnesli vsoto, ki je dvakrat višja od vsote iz prejšnjega leta in zahtevali povišanje cen.

Osmutek družbenega dogovora predvideva, naj bi vsaka družbenopolitična skupnost v celoti odgovarjala za tisti del tržiska in cen, za katerega je pristojna. Vsaka republika, pokrajina in občina pa mora izdelati natančno platformo za izvajanje politike cen na podlagi resolucije o gospodarskem in socialnem razvoju. Federacija je to platformo že izdelala, predvideva pa tudi enega izmed elementov stabilnosti v družbenih dogovorih o izvajanju politike cen: nihče ne more povišati cen, dokler ne poteče rok enega leta.

Če hočemo torej doseči »tolerantnejšo inflacijo«, moramo zavreti naraščanje cen komunalnih storitev v mestih. Poleg tega bodo morali proizvajalci surovin in tisti, ki te surovine kupujejo ter predelujejo, brez velike vpol-slovne skrivnosti spoznati položaj drugega, oziroma videti, v kolikšni meri kdo koristi zmogljivosti, če posluje racionalno in koliko v posameznem kolektivu uravnolovka in dohodki vplivajo na »židavo ceno«.

Ker je bila lani pri nas inflacija zelo velika, so številne panoge dobile višje cene. To pomeni, da v novo leto stopajo v ugodnejši okoliščini, oziroma z novimi cenami. Tudi to je element, ki bo del izvajanja letošnje politike cen.

ZDRAVKO ILIC

Devize razdeljene

Federacija je za leto 1975 dobila 4.82 milijarde dinarjev deviz — Delež republik in pokrajin 18,25 odstotka višji

LJUBLJANA, 21. jan. — Skupščina Jugoslavije je konec lanskega leta razdelila za 6,42 milijarde dinarjev deviz, ki naj bi jih letos dobile zveza, republike in pokrajini za svoje potrebe.

Tolikšen znesek deviz je za 39,5 odstotka večji, kot so ga bili določili za lansko leto. Po tem odloku bo letos dobila zveza za 4,82 milijarde dinarjev deviz, kar je za 48,4 odstotka več, kot so določili za lansko leto. Povečanje je bilo v lanskem letu v primerjavi z letom 1973 precej manjše in je znašalo le 12,9 odstotka. Zato se bo letos tudi povečal delež deviz, s katerimi bo razpolagala zveza kar na 75 odstotkov celotnega letošnjega zneska medtem ko je znašal lani 70,6 odstotka, leta 1973 pa 71,4 odstotka, kar kaže na krepitve zvezne oblasti.

Leta 1974 so se v primerjavi

vi z letom 1973 povečali deleži deviz, ki so jih dobile republike in pokrajini, dokaj neenakomerno. Tako je dobila lani v primerjavi z letom 1973 Slovenija za 95,5 odstotka več, Makedonija za 80 odstotkov več, Kosovo za 76 odstotkov več, Črna gora za 60 odstotkov več, Hrvaška za 45,4 odstotka več, ožja Srbija za 44,5 odstotka več, Bosna in Hercegovina za 36,8 odstotka več in Vojvodina za 8 odstotkov več deviz. Skupni znesek deviz, ki so jih dobile lani republike in pokrajini, se je v primerjavi z letom 1973 povečal za 52,7 odstotka.

Letos pa se bodo v primerjavi z lanskim letom povečali devizni zneski, ki jih bodo prejele republike in pokrajini pri vseh teh skupnostih za enak odstotek, namreč za 18,25 odstotka. Tako bo Hrvaška dobila letos za 48,4 milijona dinarjev deviz, ožja Srbija jih bo dobila za 337 milijona dinarjev, Slovenija za 325,2 milijona dinarjev, Bosna in Hercegovina za 153,7 milijona, Makedonija za 112,3 milijona, Vojvodina za 95,8 milijona, Črna gora za 47,3 milijona in Kosovo za 43,8 milijona dinarjev deviz.

ILJA POPIT

Iz pogovora s kozmonavtom Anatolijem Filipčenko in Nikolajem Rukavišnikovom ter vesoljskimi strokovnjaki na tiskovni konferenci, ki je bila v Zvezdnem mestu pri Moskvi po poletu vesoljske ladje »Sojuz-16«, na kateri so bili prisotni sovjetski in tuji častniki, lahko sklepamo, da so priprave za polet in spoj sovjetske ladje »Sojuz« in »Apollo« dokončane.

Tehnični direktor sovjetskega dela projekta Sojuz-Apollo, dopisni član akademije znanosti ZSSR, profesor Konstantin Bušujev je novinarjem sporočil, da so v skladu z načrti priprav za skupni polet v Sovjetski zvezi izstrelili tri vesoljske ladje tipa »Sojuz«: dve izmed njih sta bili brez človeške posadke, v eni pa so bili piloti-kozmonavti. Ti poleti so pokazali, da ladja tipa »Sojuz« povsem ustreza zahtevam skupnega sovjetsko-ameriškega kozmičnega podviga.

Skupni polet je določen za 15. julij 1975. Do tedaj bo treba opraviti za-ključne treninge posadke v Zvezdnem mestecu in Hustonu, dokončno uskladi-ti ladijsko dokumentacijo in program ter končati z deli v zvezi z balistično varnostjo.

»Nimamo več veliko časa, vendar smo prepričani, da bomo vse preostale probleme rešili pravočasno.« je izjavil profesor Bušujev. »Spajanje dveh vesoljskih ladij, ki bo potekalo pred očmi vsega sveta, odpira široke možnosti za sodelovanje med državami v dobro vsega človeštva, in to je njen največji pomen.«

Ko je odgovarjal na vprašanja ali so do julija 1975 v načrtu nove izstrelitve ladij tipa »Sojuz«, je Konstantin Bušujev še enkrat poudaril, da je polet vesoljske ladje »Sojuz-16« dokončno potrdil njegovo ustreznost za spajanje z vesoljsko ladjo tipa »Apollo« in da je program letnih poskusov povsem izpolnjen. Vendar pa to ne izključuje možnosti izstrelitve drugih variant ladij tipa »Sojuz«, a v skladu z internimi programi raziskave vesolja.

Vodja priprav sovjetskih kozmonavtov, letalski generalmajor Vladimir Satalov je dejal, da bo skupni končni trening sovjetskih in ameriških posadk letos maja v centru za pripravo kozmonavtov »Jurij Gagarin«. Predvideno je tudi potovanje ameriških astronautov na kozmodrom Bajkonur, da bi se seznanili z ladjo »Sojuz«, ki bo v tem času že tam.

Pogovor z vesoljcem A. Filipčenko in N. Rukavišnikovom

Vprašanje: Kakšen pomen za razvoj kozmonavtika ima program »So-

N. Rukavišnikov: Zastavili ste precej zapleteno vprašanje. Ugajajo mi ljudje, ki so realni in objektivni, ki znajo skriti subjektivne želje.

Vprašanje: Če bi se znašli na pustem otoku, koga bi si izbrali za svojega »Petka«?

A. Filipčenko: (smeje) No, poleg sebe bi imel vsega leta v zgornje-ga moža, ker sem sam molčeč. Moj poklic je pilot-lovec in se med dolgimi poleti nisem imel priložnosti s kom pogovarjati, zato imam rad družabne ljudi.

N. Rukavišnikov: Poleg sebe bi imel rad bistrega in iznajdljivega človeka, ki bi znal pomagati sebi in meni v težavnih pogojih.

Vprašanje: Kaj najbolj cenite pri svojem tovarišu, s katerim ste poleteli v ladji »Sojuz-16«?

A. Filipčenko: Nikolaj je odličen strokovnjak in skromen človek. Po navadi vsa svoja podobna zato mi je z njim prijetno sodelovati.

N. Rukavišnikov: Filipčenko je tehnično izobražen in zelo objektivni. Poznam ga že več let in nikoli se mi niva sporeka. Razumljivo je, da imava pogosto različna mnenja in o njih razpravljava, na treningih pa včasih različno dojemava bistvo tistega, kar se dogaja. To pa ni nič nenavadnega, saj delo v vesoljski ladji, ki je zelo zapleteno, ni lahko. Po mojem mnenju je Anatolij tudi odlični starešina, — dovolj je strog, hkrati pa upošteva tudi mnenje drugih.

Vprašanje: Če bi se nenadoma pojavil nekakšen čarovnik, nek »starec Hotabibi«, ki bi vam izpolnil tri želje, katere bi bile?

A. Filipčenko: Pred poletom ladje Sojuz-16 sem si želel uspešen polet, brezhibno delovanje vseh sistemov, zdaj pa, ko je to že mimo, si želim, da bi še velikokrat poletel v vesolje in ostal aktiven kozmonavt do konca življenja. To je gotovo želja vseh kozmonavtov. Tretja želja je, da bi mi sinovi bili dostojni in spoštovanja vredni ljudje, ne glede na to, kakšen poklic si bodo izbrali.

N. Rukavišnikov: Moje želje so podobne Filipčenkovi. Pred poletom sem si želel uspešne vrnitve, zdaj pa si želim da bi naš program »Sojuz« — »Apollo« doživel popoln uspeh. Želim si tudi, da bi čim dlje ostal na delu v orbitalni postaji, vsaj dva do tri mesece. Na koncu pa si postavljam vprašanje: Kaj bo s človeštvom v vesoljski ladji z imenom Zemlja čez sto let?

Po bitenu »Sovjetske novosti«

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

SMUČANJE

V INNSBRUCKU V ŽENSKEM SMUKU ZA SP

ŠVICARCA NADIGOVA PO SAPPORU PRVIČ ZOPET NA PRVEM MESTU

Moser-Pröllova, ki je bila druga, je še bolj utrdila svoje vodstvo na lestvici za SP

INNSBRUCK, 24. — Končno je uspelo zmagati tudi olimpijski zmagovalec Švicarke Nadigovi. Po februarju leta 1972, ko je zasedla na olimpijskih igrah v Sapporu prvo mesto, ni do danes zmagala še na nobenem mednarodnem tekmovanju. Po nastopu na Japonskem se je precej zredila, imela pa je tudi nekaj poškodb. Zato je morala na lestvici vedno gledati nad seboj Pröllovo in druge tekmovalke. Danes pa ji je uspelo »maščevati«
za vse neuspehe v preteklih letih. Moser-Pröllova je premagala na »enjem«
smučišču, v Innsbrucku, kjer se bodo čez leto dni odvijale olimpijske igre. Očitno Nadigovi prija le olimpijsko tekmovanje. Svoj veliki uspeh si je priborila predvsem z drzno vožnjo na spodnjem delu proge. Sicer pa resnici na ljubo: njen uspeh ni ni tako presenetljiv, saj je že na poskusnih vožnjah pokazala, da meri na ravnost na prvo mesto. In zadela je v črno.

Moser-Pröllova je danes vozila zelo dobro, brez napak, toda bila je enostavno — počasnejša od zmagovalke.

Lestvica smuka:

1. M. T. Nadig (Švi.)	1'46"95
2. A. Pröll-Moser (Av.)	1'47"31
3. J. Rouvier (Fr.)	1'48"32
4. E. Zurbriggen (Švi.)	1'48"44
5. L. Epple (ZRN)	1'49"02
6. R. Mittermaier (ZRN)	1'49"20
7. E. Mittermaier (ZRN)	1'49"38
8. D. Debernard (Fr.)	1'49"69
9. I. Schmid-Göhrner (Av.)	1'50"08
10. H. Wenzel (Liecht.)	1'50"32
17. P. Hofer (It.)	1'51"01

Lestvica za SP:

1. Moser-Pröll (Av.)	195
2. Mittermaier (ZRN)	124
3. Nadig (Švi.)	102
4. Wenzel (Liecht.)	97
5. Zurbriggen (Švi.)	87
6. Serrat (Fr.)	86
7. Nelson (ZDA)	85
8. Zechmeister (ZRN)	82
9. Drexel (Av.)	76
10. Morerod (Švi.)	47

Danes so opravili tudi poskusne vožnje v moškem smuku, ki bo na sporedu v nedeljo. Dosegli so take case:

1. F. Klammer (Av.)	1'56"66
2. E. Haker (Nor.)	1'59"50
3. H. Plank (It.)	1'59"59
4. B. Russi (Švi.)	1'59"32
5. P. Pellat Finet (Fr.)	2'00"07
6. R. Thöni (It.)	2'00"29

7. A. Mill (ZDA) 2'00"43

8. D. Murray (Kan.) 2'00"48

9. W. Frommelt (Liecht.) 2'00"52

10. W. Grissmann (Av.) 2'00"62

Tudi to tekmovalce bo veljalo za svetovni pokal. ***

APRICA, 24. — Avstrijka Lea Solkner je zmagala v Aprici na mednarodnem smučarskem tekmovanju v smuku, veljavnem za SP. Vsa prva tri mesta so pripadla Avstrijci: 2. je bila Ellmerjeva, 3. pa Rudigerova. Na 4. mesto se je uvrstila Italijanka Fasolijska, 5. pa je pripadlo njeni rojakinji Braccellijevi.

Na lestvici za EP vodi Rudigerova (74), pred Mathisovo (73), Bauerjevo (72) in drugimi. Vseh prvih pet tekmovalk na tej lestvici je iz Avstrije.

ŠAH

Uspela šahovska prireditelj v Novi Gorici

V nedeljo, so se v Park-hotelu v Novi Gorici zbrali šahisti obeh strani meje, da odigrajo v okviru tekmovalne interluge tretje in četrte kolo. Pred začetkom tekmovalja jih je pozdravil v imenu šahovskega društva Nova Gorica in primorske šahovske zveze Franc Bizjak. V imenu italijanske šahovske federacije se je za lep sprejem zahvalil in zaželel še nadaljnjo uspešno sodelovanje predsednik Tulio Bregant. Kot predstavnik občinske temeljne telesnokulturne skupščine je pozdravil zbrane šahiste predsednik OOTK skupnosti Bojan Ožbot, ki je dal priznanje šahistom za uspešno sodelovanje v tako pomembnem tekmovalju kot je interluga, kar je res lep primer lepših športnih odnosov med dvema narodoma na meji.

Velika in prijetna dvorana kavarn Park-hotela, je bila tega dne tudi lepo pripravljena in slika, ko je igralo vsaj 72 šahistov je bila res impozantna.

Borbe so trajale ves dan in so zahtevale od vseh sodelujočih mnogo volje in vztrajnosti, pa tudi športnega duha. Tega pa tekmovalcem res ni manjkalo, saj so vsa srečanja potekala brezhibno in brez pritožb tako da ni imelo vodstvo težkega dela. Vedeti je treba, da je bilo odigranih kar 144 partij, vsaka pa je trajala najmanj tri ure.

Tudi po nedeljskem srečanju in Danes so opravili tudi poskusne vožnje v moškem smuku, ki bo na sporedu v nedeljo. Dosegli so take case:

1. F. Klammer (Av.) 1'56"66

2. E. Haker (Nor.) 1'59"50

3. H. Plank (It.) 1'59"59

4. B. Russi (Švi.) 1'59"32

5. P. Pellat Finet (Fr.) 2'00"07

6. R. Thöni (It.) 2'00"29

KOŠARKA

V Dolini odločilna spopada

Borovi mladinci proti Lloyd A

Člani bodo jutri igrali poslednjo prvenstveno tekmo

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Jutri bo na sporedu zadnje kolo promocijskega prvenstva. Borovci bodo v Dolini igrali proti ekipi Grad, ki je na zadnjem mestu lestvice z dvema točkama.

Ker bo v tem kolu ekipa Radici Arte iz Gorice povalila, je to za Bor toliko pričakovana priložnost, da dohitijo Goričane na lestvici in tako z njo osvojijo drugo mesto.

»Plavi«
morajo torej absolutno zmagati proti Gradu. Že od vsega začetka se bodo morali zavedati svoje odgovornosti: igrati bodo morali samozavestno in odločno, kot so to storili v tekmi z Libertasom iz Borkovlje.

Medtem pa je košarkarska zveza sporočila, da bi v primeru osvojitve drugega mesta tako Bora kot Radicija iz Gorice prišlo do tretjega odločilnega srečanja med tema ekipama. Ta tekma bo 2. februarja, verjetno v Trzinu, to se pravi na nevtralnem igrišču.

Bor bo jutri proti Gradu igral z naslednjimi postavo: Sosič, Barazut, Kralj, Pertot, Sirk, Ambrožič, Fabjan, Kraus, Klobas in Koren.

MLADINCI

OBVESTILA

SD Reg. skiluje

9. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v četrtek, 30. januarja 1975 na društvenem sedežu v občinski tovarnici v Dolini ob 20.30 v prvem oz. ob 21.00 v drugem skilicinu, s sledečim dnevnim redom:

1. otvoritev
2. izvolitev predsednika in zapisničarja OZ
3. poročila
4. odobritev obračuna 1973-74
5. odobritev obračuna 1974-75
6. diskusija
7. razrešnica staremu odboru
8. volitve novega odbora
9. razno

SPK CUPA obvešča vse člane in prijatelje, da bo 3. občni zbor v petek, 31. januarja, ob 20. uri, v društveni dvorani v Borkovlju, Ulica Cerreto 12.

SD Polet skiluje za torek, 23. januarja 1975, letni redni občni zbor društva, ki bo v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah, ob 20. uri v prvem ali ob 20.30 v drugem skilicinu.

Zaradi važnosti letošnjega občnega zbora vabimo člane k polnoštevilni udeležbi.

Odbor SD Polet

NOGOMET

PO ENOMESEČNEM POČITKU V 2. KOLU 3. AL

Na Padričah vse pripravljeno za derbi med Gajo in Olimpijo

V 2. AL bo na sporedu prvo kolo povratnega dela prvenstva

3. AMATERSKA LIGA

Jutri bo na sporedu prvo povratno kolo, v katerem ima podlonski Union dan počitka.

Brezani bodo sprejeli v goste ekipo Libertas Sv. Marko, ki so jo v začetku prvenstva prištevili med kandidate za končno zmago. Prav prejšnjo nedeljo pa so predstavili Sv. Marka prehiteli tudi Brežani, ki so zasedli kar vsa prva štiri mesta. K temu je precej pripomogla tudi italijanska tovarna Pirelli. Ta je vsa ta vozila opremila s svojimi gumami, ki so se očisti za vožnje po vlažni cesti. Veliki porazenec tega tekmovanja je francoska tovarna Renault, ki se je morala zadovoljiti le s 5. in 6. mestom na končni lestvici.

Tekmovanje kot celota v prvem delu ni bilo preveč zahtevno, v zaključnem pa zelo naporno. »Končna lestvica:

1. Munari - Mannucci (It.) 6.25"59"
2. Mikola (Fin.) - Todt (Fr.) fiat 3'06"
3. Allen - Kivimaki (Fin.) fiat 3'47"
4. Bacchelli - Scabini (It.) fiat 21'03"
5. Piot-De Elssandris (Fr.) fiat 25'16"
6. Henry - Gelin (Fr.) alpine - fiat 26'13"
7. Rouget - Chonez (Fr.) porsche 59'01"
8. Frequelin (Fr.) - Delferrier (Bel.) alfa romeo 1.073"
9. Dorche - Gertosio (Monako) BMW 1.2325"

AVTOMOBILIZEM

SAO PAULO 24. — Na poskusnih vožnjah za VN Brazilije v Sao Paulu je zabeležil najboljši čas J. P. Jarier na shadowu, ki je dosegel povprečno hitrost 190,65 km na uro.

AVTOMOBILISTOV

MONTECARLO, 24. — Po zmagi leta 1972 si je Italijan Sandro Munari, skupno z Mannuccijem, spet priboril prvo mesto na 43. mednarodnem avtomobilskem rallyju Montecarlo, ki sodi med najtežje preizkušnje za voznike in vozila.

Lahko rečemo, da predstavlja izid letošnjega tekmovanja pravo zmagovalstvo za italijanska vozila, saj so zasedla kar vsa prva štiri mesta. K temu je precej pripomogla tudi italijanska tovarna Pirelli. Ta je vsa ta vozila opremila s svojimi gumami, ki so se očisti za vožnje po vlažni cesti. Veliki porazenec tega tekmovanja je francoska tovarna Renault, ki se je morala zadovoljiti le s 5. in 6. mestom na končni lestvici.

Tekmovanje kot celota v prvem delu ni bilo preveč zahtevno, v zaključnem pa zelo naporno. »Končna lestvica:

1. Munari - Mannucci (It.) 6.25"59"
2. Mikola (Fin.) - Todt (Fr.) fiat 3'06"
3. Allen - Kivimaki (Fin.) fiat 3'47"
4. Bacchelli - Scabini (It.) fiat 21'03"
5. Piot-De Elssandris (Fr.) fiat 25'16"
6. Henry - Gelin (Fr.) alpine - fiat 26'13"
7. Rouget - Chonez (Fr.) porsche 59'01"
8. Frequelin (Fr.) - Delferrier (Bel.) alfa romeo 1.073"
9. Dorche - Gertosio (Monako) BMW 1.2325"

AVTOMOBILISTOV

MONTECARLO, 24. — Po zmagi leta 1972 si je Italijan Sandro Munari, skupno z Mannuccijem, spet priboril prvo mesto na 43. mednarodnem avtomobilskem rallyju Montecarlo, ki sodi med najtežje preizkušnje za voznike in vozila.

Lahko rečemo, da predstavlja izid letošnjega tekmovanja pravo zmagovalstvo za italijanska vozila, saj so zasedla kar vsa prva štiri mesta. K temu je precej pripomogla tudi italijanska tovarna Pirelli. Ta je vsa ta vozila opremila s svojimi gumami, ki so se očisti za vožnje po vlažni cesti. Veliki porazenec tega tekmovanja je francoska tovarna Renault, ki se je morala zadovoljiti le s 5. in 6. mestom na končni lestvici.

Tekmovanje kot celota v prvem delu ni bilo preveč zahtevno, v zaključnem pa zelo naporno. »Končna lestvica:

1. Munari - Mannucci (It.) 6.25"59"
2. Mikola (Fin.) - Todt (Fr.) fiat 3'06"
3. Allen - Kivimaki (Fin.) fiat 3'47"
4. Bacchelli - Scabini (It.) fiat 21'03"
5. Piot-De Elssandris (Fr.) fiat 25'16"
6. Henry - Gelin (Fr.) alpine - fiat 26'13"
7. Rouget - Chonez (Fr.) porsche 59'01"
8. Frequelin (Fr.) - Delferrier (Bel.) alfa romeo 1.073"
9. Dorche - Gertosio (Monako) BMW 1.2325"

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

igrali zelo zbrano, če bo hotela doseči vsaj dve zmagi. Tretja državna jakostni lestvici sicer nižje uvrščena od milanske trojice, vendar je prav v zadnjem nastopu A lige jasno pokazala, da je zrasla v zanesljivo igralko. Zato od nje, če se bo tudi tokrat tako potrudila, lahko pričakujemo kako prijetno presenečenje.

Po predvidevanjih bo torej izid jutrišnjega srečanja CSI Milan — Kras zelo tesen: upajmo, da se bo zmaga tudi tokrat nasmešnila za služnim predstavnikom zgonske občine.

— de —

NAŠLI SO ORIGINALE IN TRI SAMOKRESE
Anonimna pisma primarija bolnišnice
Obtoževal je kolege in upravnike bolnišnice

Karabinjerji sodnega oddelka so pod vodstvom preiskovalnega sodnika dr. Serba in meščana Zuddasa končno prišli na sled pisca številnih anonimnih pism, v katerih je studentskega gibanja ozmerjal in razkrival zelo hude dogodke in račun upravnikov in višjih zdravnikov tržaške bolnišnice. Presenečenje pa je, da je pisma pisal eden izmed najvidnejših zdravnikov bolnišnice, primarij onkološkega oddelka prof. Sergio Esposito. Karabinjerji so prejšnjo noč vdrli v njegovo stanovanje na Opčinah in mu našli, poleg originalov anonimnih pism, tudi tri samokrese in nad 100 nabojev.

Zadeva se je pričela oktobra 1970, ko so prispela sodnim oblastem in raznim političnim in upravnim ustanovam ter časopisom anonimna pisma. Studentskega gibanja — kolektiv medicinske fakultete Furlanije - Julijske krajine je obtoževal raznih prekrškov razne zdravniške, zlasti primarije bolnišnice, češ da niso opravili svojih dolžnosti, da bi rešili bolnike, in da so jih v nekaterih primerih kar prepustili njihovi usodi. Zlasti so bile obtožbe naperjene proti središču za rakasta obolenja. Takih pism je sodnja prešla skoro 150 vse do zadnjih dni, ko so prejeli pismo, ki ga je podpisal neki geometer Pietro Argelati — seveda izmišljeno ime — v katerem je bil obtožen primarij radio-terapevtskega oddelka, češ da je zakrivil smrt nekega priletnega bolnika. Bolnika naj bi pripeljal z Magdalene in ga dal v «bunker» za obsevanje s kobaltovo bombo, kjer naj bi zaradi nevednosti oseba umrla. Zatem naj bi zdravnik skušali prikriti zadevo in skrili truplo v podzemno shrambo.

Karabinjerji so o vseh obtožbah uvedli preiskavo: za nekatere se je izkazalo, da so vsaj delno osnovane, o drugih se preiskava še ni zaključila — upajo, da jim bo prof. Esposito lahko pri preiskavi pomagal s svojim osebnim poznavanjem — za večino obtožb pa se je izkazalo, da so neosnovane. Počasno vendar uspešno delo karabinjerjev je privedlo do rezultata pred dnevi: ugotovili so, da je papir vedno enak, kot so vedno bile enake kurete in črke pisalnega stroja in tudi poštni nabiralnik na Opčinah, v katerega je neznanec odrgel pisma. Sodnik Serbo je podpisal ukaz za stanovanjski pregled in v stanovanju zdravnika v Ul. Carsia so odkrili originalne pisme, pisalni stroj, s katerim so verjetno napisana vsa pisma, pa še tri samokrese in 103 naboje. Zdravnik sicer pravi, da je vsaj enega od samokresov prijavil policiji — doslej pa tega ni dokazal. Zaradi ostalih dveh samokresov in zaradi nabojev so ga prijavili zaradi nedovoljene posesti strelnega orožja.

Sodnik Serbo je proti njemu uvedel preiskovalni postopek, ki je bil do pred dnevi naperjen proti neznanec in sicer zaradi klevetanja in nadomeščanja oseb ter lažnih podatkov. Preiskava se nadaljuje z dvema ciljema: da bi ugotovili vse odgovornosti primarija in da bi ugotovili druge morebitne odgovornosti v zvezi z njegovimi, sicer anonimnimi, obtožbami. V veliko razočaranje nekaterih vsedržavnih tednikov — Panorama, Espresso in Speciale — katerim so prispela anonimna pisma in katerih dopisniki bi morali te dni prispeti v Trst za reportaže o «skandalu».

● Jutri, 26. t.m., ob 9.30 bo v kinodvorani Aurora v Ul. del Bosco 4 redni občni zbor združenja krvodajalcev «ADS». Na dnevnem redu je odobritev obračuna za leto 1974 in proračuna za leto 1975 ter širše poročilo o dejavnosti združenja.

● Tržaška občina sporoča, da bodo v kratkem na pokopališču pri Sv. Ani prekopali kriptu št. V, v kateri so ostanke tistih, ki so jih pokopali med 17. februarjem in 15. marcem 1965. Svoji, ki bi želeli ostanke pokopanih pokopati v nov grob, se morajo zgledati med 17. in 21. marcem letos na uradu odborništv za javna dela v Pasaži Costanzi 2 ali pa na vratarja pokopališča. Po omenjenem roku bodo ostanke sprevzeli v skupno kosnico.

● Ker mora ACEGAT v Ul. Tribel postaviti plinsko napeljavo, je tržaški župan odredil začasno preprovo prometa po omejeni ulici in sicer od Ul. S. Sabba do Ul. Rossi.

● V nedeljo, 26. t.m., bodo občinski plavalni bazen «Bianchi» odprli ob 13. uri: dopoldan bo na sporedu plavalno tekmovalje.

● Podružnica tekstilnega industrijskega obrata Paoletti iz Vidna je razpisala slikarski tečaj za ženske. Dela, ki so lahko izdelana v različnih tehnikah, ki pa morajo imeti za temo halo, je treba predložiti na upravi podjetja v Ul. San Daniele 33 v Vidnu najkasneje do 15. februarja.

Pogajanja o delovni pogodbi šoferjev

Na deželi so se sestali sindikalni predstavniki šoferjev avtobusnih prog v koncesijah in predstavniki družb, in pričeli pogajanja o izvajanju vsedržavnega osnutka pogodbe, ki je bil sprejet oktobra 1974. Odobritev in uveljavitev tega osnutka je zelo važna za celotno kate-

gorijo tudi v zvezi z deželnim zakonom o prometu št. 47, ki določa odobritev prispevkov tudi zasebnim družbam, vendar pod pogojem, da spoštujejo vsedržavno delovno pogodbo. Na sestanku, ki je bil v sredo, so se dogovorili za načelno veljavo pogodbe in da bodo to pisмено določili. Vendar pa bodo prej strokovnjaki, ki jih bodo imenovali delavci in delodajalci, pod nadzorstvom dežele uskladili besedilo, da ne bi prišlo kasneje do različnih tolmačenj posameznih določil. O tem pa bodo delodajalci se-

sklepali na skupščini. Sestanek sta vodila deželna odbornika za delo Dal Mas in za promet Cociani.

Vodstvo Tržaškega partizanskega pevskega zbora obvešča cenjeno občinstvo, da so vstopnice za koncert, ki bo danes, 25. 1. in jutri, 26. 1. 1975, razprodane. Na razpolago pa je še omejeno število stolišč, ki bodo v prodaji eno uro pred začetkom vsakega koncerta.

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

Odborništv
za higieno in zdravstvo

Od 1. januarja 1975 je bolnišniška oskrba, v smislu zakona št. 386 z dne 17. avgusta 1974, odvisna od dežel, ki so — glede te pristojnosti — nadomestile bolniške blagajne.

To je začetek zdravstvene reforme, ki se bo izpopolnila z ustanovitvijo vsedržavne zdravstvene službe; slednja ima namen, varovati zdravje državljanov in zagamčiti vsem po načelu enakosti potrebno oskrbo preventivne, zdravniške in rehabilitacijske narave.

S prenosom bolnišniške oskrbe v pristojnost dežel je tudi avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina odobrila zakon, ki ureja izvajanje državnih predpisov na njenem ozemlju.

Zdravstvena reforma prinaša številne novosti; na mestu je torej, da navedemo vsaj glavne:

- oskrba je zagamčena brez časovnih omejitev;
- zdravstvene usluge so enake za vse državljane brez razlikovanja teh na kategorije ali razne «prednosti»;
- večja svoboda pri izbiri zdravilišče;
- brezplačen sprejem v bolnišnico se razširi tudi na siromake;
- ustanovi se «deželni seznam», ki daje pravico do brezplačnega sprejema v bolnišnice in zdraviliške domove s konvencijo in v katerega se lahko vpišejo vsi državljani, ki še ne uživajo uslug bolniških blagajn;
- postopek za sprejem v bolnišnico se poenostavi, a vsaka možna birokratska ovira se odstrani.

Gre za novosti, s katerimi se morajo seznaniti vsi državljani, tudi zato, da bodo lahko ob potrebi popolnoma uveljavljali svoje pravice.

Pri vsem tem gre vsem nasloviti pripočilo. V Furlaniji - Julijski krajini bodo izdatki za bolnišniško oskrbo letos prekosili 110 milijard lir. To je občuten strošek, ki ga bodo z lastnimi prispevki pomagali kriti vsi, zlasti pa delovni kadri. Dolžnost vseh je torej, da se te javne službe poslužujejo s čutom odgovornosti, se pravi le tedaj, ko je sprejem v bolnišnico res utemeljen.

Pretirano izkoriščanje bolnišniških uslug in z njim prenatrpanost bolnišnic bi ne privedla le do izjalovitve poskusov, da se omeji izdatki, ampak bi tudi preprečila kvalifikacijo storitev ter izboljšanje oskrbe, ki predstavlja glavni smoter zdravstvene reforme.

Zato je potrebno odgovorno sodelovanje vsakogar v splošnem interesu skupnosti.

SINOČI V MLADINSKEM KROŽKU

Zavzetost za vprašanja pooblaščenih odlokov

Na pobudo Mladinskega krožka iz Trsta, ki že dalj časa usmerja svojo dejavnost v osveščanje zamejske mladine, je bila sinoči v prostorih v Ul. Gimnastica 72 pestra diskusija o pooblaščenih odlokih. Razprave se je udeležilo več dijakov višjih srednjih šol in tudi nekaj akademikov.

Uvodne misli je podal Dušan Udovič, ki je predvsem orisal razloge in vzroke, ki so pripeljali vlado do uvedbe odlokov, nato pa je podrobno prikazal, v čem so ti napredni in v čem ne — tu je podčrtal dejstvo, da nas Slovence odloki v veliki meri diskriminirajo.

Iz razprave je jasno izšlo dejstvo, da je prav zavzetost vseh dijakov in staršev izredno pomembna za napredek šole.

PREISKAVA O MORFIJU

Eden v zapor drugi na svobodo

Tudi včeraj so agenti tržaške finančne straže nadaljevali z zasliševanjem aretiranih oseb, ki so vpleten v zadevo o morfiju. Ni še namreč jasno, kakšna naj bi bila točna povezava med posameznimi osumljenici in kdo naj bi bil pravzaprav «glava».

Novosti v zadevi sta dve: ena je ta, da so v četrtek zvečer finančni stražniki, ki jih vodi por. Rino Stang, aretirali še enajsto osebo in sicer mladega Roberta Borgognonina, kateremu pravijo tudi «Atila»; druga pa je ta, da je včeraj dopoldan preiskovalni sodnik dr. Sergio Serbo, ki nadzoruje in vodi preiskave, spustil na svobodo veterinarja Vittoria Vassilija, nekdanjega upravitelja občinskega pesjaka, kjer je bilo glavno skrivališče morfija.

V TOVARNI «GAS COMPRESSI»

Delavec umrl zaradi acetilena

Pokojni zapušča tri nedorasle otroke

Žrtev hude nesreče na delu je včeraj popoldne postal 37-letni delavec Guido Favento iz Ul. Madona del Mare 14. Bilo je nekaj minut po 18. uri, ko se je med nadzorovanjem naprav v oddelku za pline pod visokim pritiskom v tovarni «Gas compressi», nenadoma onesvestil. Priskočil mu je na pomoč delovni tovariš Ennio Micheluzzi iz Ul. Orlandini 22, ki ga je odvrlel na prosto in poklical Rdeči križ. Z rešilnim avtom so ga pripeljali iz industrijske cone in točneje z Dolge krone, kjer je tovarna, v bolnišnico.

Službujoči zdravnik ga je takoj napotil v oddelk za oživljanje, kjer so mu ugotovili stanje globoke nezavesti zaradi zastrupitve z acetilenskim plinom. Nesrečni Favento, ki je oče treh malih otrok, je kmalu po sprejemu v oddelku za oživljanje izdihnil, ne da bi prišel k zavesti.

Odgovorne oblasti so uvedle preiskavo za ugotovitev morebitne odgovornosti.

● Zaradi postavljanja podzemnega telefonskega kabla v Ul. sv. Frančiška je tržaški župan odredil začasno preprovo parkiranja na obeh straneh omenjene ulice in sicer od Ul. Fabio Severo do Ul. del Ronco.

Tudi zadnji ropar sedi za rešetkami

V Rimu so aretirali 37-letnega Vincenza Taralla, ki je sodeloval pri roparski tatvini, katere žrtev je bila prve dni oktobra uradnica Isabella Bursich.

Dva tedna pozneje so aretirali štiri člane tolpe, včeraj pa še zadnjega. Med daljšo preiskavo letkega oddelka, ki jo je vodil sodnik Serbo, se je izkazalo, da se je tolpa specializirala v tovrstnih podvigih in da jih je že veliko opravila po raznih mestih.

OSMICA
Danes je odprl osmico Niko Kosmač iz Zabrežca, ki toči pristno belo in črno kapljico.

NOVA PRAVILA ZA SPREJEM V BOLNIŠNICE

PRAVICA DO BOLNIŠNIŠKE OSKRBE

Do neposredne, brezplačne in časovno neomejene bolnišniške oskrbe imajo pravico vsi tisti državljani, ki so vpisani pri ustanovah ter vzajemnih blagajnah za zavarovanje proti boleznim, kakor tudi siromaki, vpisani v ustreznih občinskih seznamih.

Z zakonom 386/1974 je bil poleg tega uveden «poseben stalež», v katerega spadajo tisti, ki ne sodijo v zgoraj omenjene kategorije, pa se nameravajo vseeno posluževati deželne bolnišniške oskrbe.

Tisti, ki se nameravajo vpisati v ta poseben stalež, bodo morali vložiti prošnjo na deželno odborništv za higieno in zdravstvo; pri tem bodo uporabili ustrezen obrazec, ki ga bodo dvignili na občini, v kateri imajo stalno bivališče, ali pri deželnem odborništvu za higieno in zdravstvo — Ulica Milano št. 19 — Trst. Za takšen vpis je treba vplačati letni znesek, ki ustreza poprečnemu letnemu izdatku za bolnišniško oskrbo posameznika. Za leto 1975 bo ta znesek dvignil zavod INAM, a brž ko bo znan, bodo z njim seznanjeni tudi prizadeti.

SPREJEM V BOLNIŠNICE FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

V ta namen ni potrebna nobena obveznost preventivnega značaja. Tudi v primeru povsem navadnega sprejema v bolnišnico se bodo upravičenci lahko predstavili neposredno bolnišniškemu sprejemnemu uradu.

Tisti, ki so vpisani v bolniške ustanove, bodo morali predložiti dokument, iz katerega naj bo razvidno, da so res vpisani v bolniško ustanovo ali blagajno; dokument mora seveda biti overovljen. Za upokojece bodo zadostovali podatki iz pokojninske knjižice, oziroma vpisna številka pri zadevni ustanovi. Za tiste, ki so vpisani v posebnem staležu v pričakovanju, da jim dežela izda dokument, po katerem imajo pravico do bolnišniške oskrbe, bo treba predložiti obrazec modre barve, izdan ob vložitvi prošnje za vpis.

Siromaki, ki so vpisani v zadevnih občinskih seznamih, bodo izpričali pravico do bolnišniške oskrbe z ustreznim potrdilom občine, ki je za to pristojna.

SPREJEM V POSEBNE ODDELKE V BOLNIŠNICAH FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

V primeru, da se bolnik sprejme v poseben oddelk, jamči dežela Furlanija - Julijska krajina brezplačno kritje izdatkov le za poprečno oskrbnino z zdravstvenimi uslugami vred.

Zainteresirani bodo morali neposredno poravnati stroške za tovrsten sprejem v bolnišnici, razen seveda v primeru, da za to poskrbijo tiste ustanove ali vzajemne blagajne, ki jamčijo preferenčno ravnanje z bolniki.

SPREJEM V BOLNIŠNICE DRUGIH DEŽEL

Takšen sprejem jamčijo dežele, ki so teritorialno za to pristojne v smislu ustreznih zakonskih predpisov.

SPREJEM V ZASEBNE ZDRAVSTVENE DOMOVE KI SO V POGODBENIH ODNOSIH Z DEŽELO FURLANIJO-JULIJSKO KRAJINO

Da izkoristijo takšno vrsto sprejema, si bodo zainteresirani morali priskrbeti — razen v primeru nujnost-

nega sprejema — posebno obveznostno potrdilo, ki ga bodo izdali periferni organi ter uradi ministrstva za zdravstvo, pristojni za področje, kjer ima zavarovanec stalno bivališče (pokrajinski zdravniki, občinski sanitarni uradniki).

Takšna potrdila se izdajajo izključno za zdravstvene domove, ki so v pogodbenem odnosu za tiste specializirane usluge, ki so poleg s pogodbo pooblašene tudi v smislu 52. člena zakona št. 132 z dne 12. 2. 1968. Če je potrebno bivanje v bolnišnici še podaljšati, bodo ustrezno dovoljenje izdali zgoraj omenjeni organi ter ustanove.

Brezplačnost sprejema v bolnišnico je zagotovljena za navadni razred in zajema vse zdravstvene usluge. Če dotični zaprosi za sprejem v posebni oddelk, bo za zadevne stroške moral poskrbeti sam, razen seveda, če za to ne poskrbijo tiste ustanove ali vzajemne blagajne, ki jamčijo preferenčno ravnanje z bolniki.

Vsekakor drži, da gredo v breme deželne uprave tiste zdravstvene usluge, ki jih določajo posamezne konvencije.

SPREJEM V ZDRAVSTVENE DOMOVE, KI NISO V POGODBENIH ODNOSIH Z DEŽELO IN SE NAHAJAJO V FURLANIJI-JULIJSKI KRAJINI

Tovrsten sprejem je mogoč samo posredno. Zainteresirani mora imeti pravico do bolnišniške oskrbe — izvemši nujnost sprejem v bolnišnico — in stalno bivališče v Furlaniji - Julijski krajini; zaprositi mora za preventivno dovoljenje za sprejem v posredni obliki perifernih organov in urade ministrstva za zdravstvo, ki so pristojni za ustrezno področje (pokrajinske zdravnike, občinske sanitarne uradnike), kjer je namreč zdraviliški dom v pogodbenem odnosu in imel bo pravico do takšne povrnitve stroškov, ki bo ustrezala poprečnim izdatkom, kakršne ima dežela za enakovredne usluge v zdravstvenih domovih s konvencijo. Kdor nima stalnega bivališča v Furlaniji - Julijski krajini, se bo moral v ta namen obrniti na deželo, ki je za to pristojna.

SPREJEM V ZAVODE IN ZDRAVSTVENE DOMOVE, KI SO V POGODBENIH ODNOSIH Z DRUGIMI DEŽELAMI

Za tovrsten sprejem nosijo breme dežele, ki so sklenile konvencijo; sprejem se odvija po pravilih, ki so jih določile same dežele.

SPREJEM V ZAVODE IN ZDRAVSTVENE DOMOVE, KI SO IZVEN DEŽELE FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE IN NISO V POGODBENIH ODNOSIH S PRISTOJNIMI DEŽELAMI

Sprejem se vrši posredno; prizadetemu se stroški poravnajo v razmerju s poprečnimi izdatki, ki jih ima dežela za enakovredne usluge v zdravstvenih domovih s konvencijo.

Ustrezna pooblastila izdajajo periferni organi in uradi ministrstva za zdravstvo (pokrajinski zdravniki, občinski zdravstveni uradniki) le tistim, ki imajo stalno bivališče v deželi Furlaniji - Julijski krajini.